RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, elok. 8 - Wed. Aug. 8, 1990 | FINNISH AMERICAN WEEKLY | 86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 31 | 45 cents

FITCHBURG, MA - Suomi-Seuran suomen kielen jatkokurssin osanottajat ja opettajat Fitchburg State Collegen kirjaston edustalla. Eturivissä vasemmalta: ala-asteen opettaja Aire-Maija Schwann, Aino Ure, Laurie Ypyä, Kathleen Jonas, Alton Werronen, Eric Sinisalo, Don Kilpelä ja Curt Jackson. Toinen rivi: Kaj Alberman, Diana Halow, Kathryn McCollister, Katja Teittinen, Donna Dugas, Marie Fowler, Eric Hieta, Donna Dickert ja Mark Greely. Kolmas rivi: Lenita Sahlman, yläasteen opettaja Seija Levelä-Johnson, Henrik Desfontaines, Jane-Louise Cournoyer, Ruth DeYoung, Steven Dugas, Abner Jonas, toisen luokan opettaja Sirpa Tuomainen-Hourula ja Larry Wuokko. Takarivi: Alex Sironen, John Korsman, Stephen Hieta, Gary Hill, Anne Osso (hänen aviomiehensä puoliksi piilossa takana), Lance Paavola, Suomi-Seuran puheenjohtaja Pertti Pesonen, James Sloan ja Seppo Stout. - Seminaarista enemmän sivulla 5.

Viisumivapaus USA:n kongressin päätettävänä

Milloin suomalainen vihdoin pääsisi Amerikan Yhdysvaltoihin ilman viisumia?

"Minä en päätä sitä asiaa, ei edes ulkoministeriömme, vaan Yhdysvaltain kongressi," suurlähettiläs John Giffen Weinmann toteaa.

Weinmann kertoo sekä USA:n oikeus- että ulkoministeriön suositelleen kongressille turistiviisumeita koskevan, vuonna 1986 aloitetun kokeiluohjelman jatkamista ja laajentamista. Ohjelma saattaisi koskea näin myös Suomea.

Ohjelma on jo koeluontoisesti toteuttanut turisteille viisumivapauden - muunmuassa Ruotsissa, Britanniassa, ja Länsi-Saksassa. Kokeilu päättyy tällä kertaa tämän vuoden lopusa.

Yhdysvaltain Helsingin suurlähetystö suosittelee ja toivoo Weinmannin mukaan, että Suomi sisällytetään ohjelmaan.

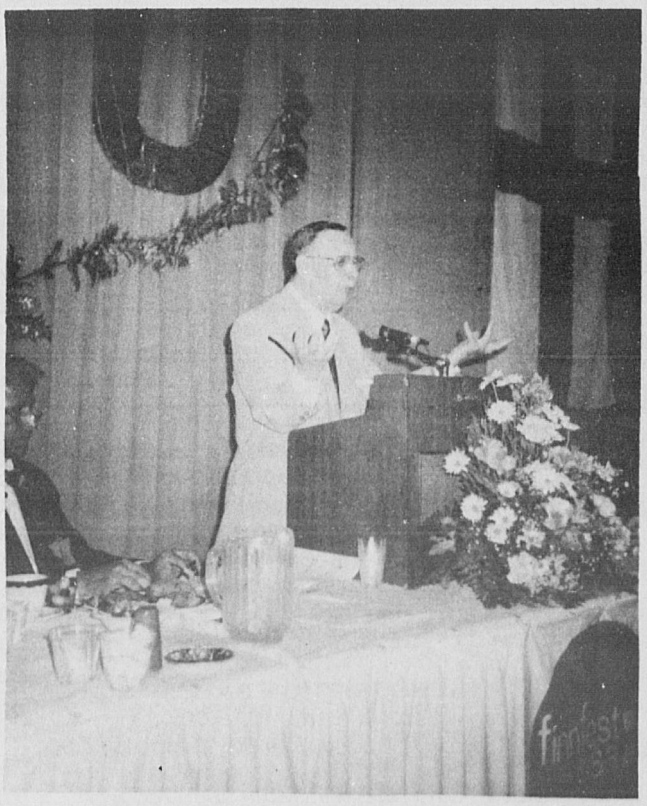
"Mutta se ei ole minun kontrollissani oleva asia," Weinmann toteaa viisumittomuuslupauksen antamisesta.

"Suomalaiset pääsevät nytkin Yhdysvaltoihin hyvin helposti."

Suomen kohdalla erityisongelma on, että Yhdysvaltoihin - erityisesti Floridaan - matkustavien määrä on noussut jopa räjähdysmäisesti.

Weinmann kertoo, että suomalaisten viisuminhakijoiden epämukavuuksia on jo karsittu mm. käyttämällä postia ja poistamalla jonotus.

Hancockin FinnFest Suomi Collegen juhlaa

Suomi Collegen presidentti Ralph Jalkanen onnistui pääsemään heinäkuun viimeisenä viikonloppuna pidettyyn FinnFestiin, vaikka vain viikkoa aikaisemmin oli joutunut ohitusleikkaukseen. Kuvassa Jalkanen puhumassa lauantain juhlaillallisilla. - FinnFestistä tarkemmin tulevissa numeroissa.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN RAIVAAJA pages 8-10

- Reflections on FinnFest USA '90 at Suomi College
- 'Finnish Faction' of Alaska legislature increases
- Sitka Lutheran Church celebrating 150 years

Sisäsivuilla:

- Vierailulla Suomen Yhdysvaltain suurlähettiläs Weinmannin luona sivu 2
- Suomi-Seuran puhejohtaja Pertti Pesonen lähikuvassa sivu 7
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Yhdysvaltain Suomen suurlähettiläs John Giffen Weinmann kokeilee taitojaan *petanque*-pelissä suurlähtystön pihamaalla Helsingissä.

Yhdysvaltain Suomen suurlähettiläs John Giffen Weinmann:

"Aplodeeraamme Itä-Euroopan muutoksille"

Yhdysvallat ei halua osapuoleksi neuvostojuutalaisten Suomenkin kautta tapahtuvassa muuttossa Israeliin.

– Baltian maiden itenäisyyden me olemme aina tunnustaneet – ja se ei ole totta eräitten muitten maitten kohdalla.

Näin sanoo Yhdysvaltain Suomen suurlähettiläs, lakimies, liikemies, laivaston luutnantti, öljy- ja sijoitusalan perheyhtiö Waverly Enterprisen johtaja, myös pankki- ja vakuutusalalla toiminut John Giffen Weinmann.

Hyväntuulinen suurlähettiläs John Giffen Weinmann, 61, ponnahti George Bushin Suomen-edustajaksi tämän Louisianan osavaltion presidentinvaalikampanjan "rahoituspäällikön" paikalta.

Weinmannin kotikaupunki, eteläisen Louisianan New Orleans, oli myös USA:n republikaanien puoluekokouskaupunki kaksi kesää sitten.

– Kasvoin demokraattisessa maassa, kuten Suomikin on. Meidän arvomme ovat hyvin samanlaiset. Olemme Yhdysvalloissa hyvin tyytyväisiä itäisen Euroopan demokraattisesta kehityksestä, Weinmann sanoo.

– Filosofiamme on, että ihmiskunta pystyy kehittämään korkeimpia kykyjään demokraattisessa prosessissa. Demokratialla on huonot puolensa, mutta se on paras alusta henkilökohtaisille saavutuksille ja hyväksi kaikille. Siksi aplodeeraamme tapahtuneille muutoksille.

– Mutta demokratiasa on aina tehtävissä enemmän. Demokraattinen elämäntapa ei ole pysyvää. Siihen tarvitaan ja tullaan aina tarvitsemaan ihmisten työtä, suurlähettiläs toteaa.

– Aina on ihmisiä, jotka haluavat hyötyä systeemistä, ja jotta demokratia todella toimii, ihmisten on osallistuttava. On äänestettävä ja korjattava virheet. Se ei ole mitään sellaista, että voi vetää lipun salkoon ja sanoa, että hei! meillä on demokratia.

Kristallipalloa ei ole

– Itä-Euroopassa on nähty uusia demokraattisia instituutioita, jotka toimivat hyvin, ja eräitä jotka eivät toimi yhtä hyvin.

Neuvostoliiton tulevaisuudesta puhuminen vaatisi Weinmannin mielestä kristallipallon.

– Ja minulla ei ole kristallipalloa. Jos vuosi sitten olisi kysynyt tästä, olisin varmaan sanonut ettei mitään (tapahdu). Ja katsokaa, mitä viimeisen vuoden aikana on tapahtunut. . . .

– Me tuemme ja rohkaisemme demokraattista kehitystä Neuvostoliitossa. Toivon, että löydämme tapoja auttaa, jakamalla taloudellisen know-hown, ja yksinkertaisesti tukemalla demokraattista kehitystä.

"Auttaa Venäjää"

Haastatteluhetkellä Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen kokous oli alkamassa.

– Heillä on monumentaalisia päätöksiä edessään. Mihin suuntaan he menevät ja mitä he päättävät, en pysty sanomaan. Toivomme, että heidän suuntansa on demokratia, joka auttaa venäläisiä

jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass. Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:
USA: 12 mo. - $20.00; 6 mo. - $13.00; 3 mo. - $9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. $24.00: 6 mo. - $17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: **Yhteensä $5,592.24**

John Raymond Edwardsin muistolle
Toini Laakso, Fitchburg, MA $50.00
Ina D. Hansen, Fitchburg, MA $10.00
Liisa & Chet Talix, Hancock, NH $25.00
John R. & Natalie J. Ratila, Fitchburg, MA $25.00
Leo R. O'Neill, Fitchburg, MA $20.00
Fabian & Aune Raatikainen, Fitchburg, MA $10.00
Mary Gillis, Leominster, MA $10.00
Ellen & Weikko Hill, Fitchburg, MA $5.00

Helen Pisarukin muistolle
Hilkka M. & Helge Kiuru, Fitchburg, MA $10.00
Ellen & Weikko Hill, Fitchburg, MA $5.00

Laila Lahtisen muistolle
Toini Laakso, Fitchburg, MA $10.00

George Bergrothin muistolle
Valdemar Paradise, Lontoo, Englanti $10.00

Vanhempiensa **Hilja** ja **Victor Heikkilän** muistolle
Hilkka M. & Helge Kiuru, Fitchburg, MA $20.00

Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Elokuun 16 p., Auli
Elokuun 17 p., Verneri
Elokuun 18 p., Leevi
Elokuun 19 p., Mauno, Maunu
Elokuun 20 p., Samuli, Sami, Samuel
Elokuun 21 p., Soini, Veini
Elokuun 22 p., Iivari, Iivo

"TUEMME . . .
jatkoa edellissivulta

ja Venäjän hallitusta.

Eräissä balttikommenteissa on oltu nyrpeitä siitä, ettei edes USA ole tukenut tarpeeksi Baltian maita.

-Aina on eri mielipiteitä. Me olemme aina tunnustaneet Baltian maiden itsenäisyyden - ja se ei ole totta eräitten muitten maitten kohdalla, John Giffen Weinmann heittää.

- Tuemme ja rohkaisemme julkisesti, uudelleen ja uudelleen, että Neuvostoliiton hallitus antaisi tunnustuksen Baltian maiden laajemmasta itsemääräämisoikeudesta ja mahdollisuuden Baltian maille saavuttaa heidän demokraattiset pyrkimyksensä.

"Ei meidän asiamme"

- Emme ole koskaan vetäytyneet tästä Baltia-kannasta, Weinmann huomauttaa.

Kysymykseen Suomen roolista neuvostojuutalaisten maastamuutossa suurlähettiläs vastaa sanomalla Yhdysvaltojen tukevan maailmanlaajuisesti vapaata muutto-oikeutta.

- Suomen kautta tapahtuva juutalaisten muutto tulee päättää Neuvostoliiton, Suomen ja Israelin. Me emme ole näkemyksemme mukaan osapuoli tässä asiassa, Weinmann sanoo.

Weinmann toivoo Palestiinan Vapautusjärjestön PLO:n osoittavan olevansa rakentava voima Lähi-idän rauhanpyrkimyksissä.

- Mutta samaan aikaan ovat heidän poliittiset johtajansa antaneet eräitä lausuntoja. . . Me haluamme PLO:n ottavan vahvan, terrorismia vastustavan kannan.

"Nipistämme itseämme"

Suurlähettiläs Weinmann muotoilee USA:n Helsingin-lähetystön erääksi tärkeimmäksi painopisteeksi suomalaisen yhteiskunnan eri alueisiin tutustumisen.

- Minulla on ollut hyvin syvät suhteet teidän presidenttiinne, pääministeriinne, ulkoministeriinne, jotka ovat toivottaneet minut lämpimästi tervetulleeksi, Weinmann sanoo ja kehuu päättäjiämme mukaviksi ihmisinäkin.

Weinmannien suurlähettiläspariskunta saapui Suomeen marraskuussa 1989. Aikaisemmin he eivät olleet käyneet Suomessa.

- Pidämme täällä olosta niin paljon, että nipistämme itseämme - onko tämä totta? Todella pidämme jokaisesta päivästä. Me rakastamme tätä!

Weinmann ylistää asemapaikkaansa Suomea siinä määrin, ettei kyse ole enää pelkästä kohteliaisuudesta.

-Työ on mielenkiintoista. Ja maailman tapahtumat - itäisesä Euroopassa, ja koko Euroopassa! -on upeaa olla tähän aikaan tässä maailman osassa.

"Bush uudelleen ilman muuta"

Presidentti George Bushin Suomen-edustaja kehottaa kysymään ennemmin Bushilta, miksi Weinmann valittiin Suomeen.

Weinmannin vanhin poika - lapsia pariskunnalla on viisi - on käynyt Suomessa turistina. Hän vakuutti heti kuultuaan isänsä nimityksestä, että tämä tulisi rakastamaan maata.

Helsingin jälkeen Weinmann aikoo palata New Orleansiin, Louisianaan. Hän uskoo olevansa Suomessa vielä kolme vuotta - mutta jos Bushilta tulee välillä pyyntö siirtyä, sitten mennään.

- Kyllä, ilman epäilystä!, Weinmann sanoo uskovansa Bushin uudelleenvalintaan. - Hän on loistava esikuva amerikkalaisille ja tekee loistavaa työtä. Uskon, että amerikkalaiset ajattelevat samoin.

USA:n Itsenäisyyspäivän vastaanotolle Helsingin Kaivopuistoon heinäkuun neljäntenä oli kutsuttu lukuisia suomalaisia. Suurta kutsulistaa karsivat kuitenkin lomat, jotka estivät monia saapumasta.

"Ette te ole varautuneita"

Weinmann opiskeli ennen Suomeen-tuloaan jopa suomen kieltä, yhdeksän viikon tehokurssilla. Lisäopinnot ovat jääneet täällä "kiireiden" takia. Eri sanonnat ovat kuitenkin tuttuja.

Kun jokainen suomalainen haluaa tietää mitä ulkomaalaiset meistä ajattelevat, niin mitenkäs on, herra suurlähettiläs?

- Suomalaiset ovat vähän enemmän varautuneita kuin minun maassani. Mutta he avautuvat ja tulevat vastaan paljon nopeammin kuin mitä he sanovat tekevänsä, John Giffen Weinmann sanoo.

Weinmann kertoo jutun Lappeenrannan äskettäisiltä Amerikka-päiviltä, jossa hän piti kahdesti puheen monelle tuhannelle ihmiselle. "Hjuvaa paivaa" -tervehdykseen tuli hyvää päivää -vastaus kuin treenatulta kuorolta.

- En usko että sitä olisi tapahtunut Yhdysvalloissa. . . Ajattelin itsekseni, etteivät suomalaiset niin varautuneita ole. Se oli upeaa.

Juha-Pekka Tikka
(Demari)

Amnesty Internationalin vuosiraportti synkkää luettavaa

Vuonna 1989 hallitukset vangitsivat, kiduttivat ja tappoivat tuhansia ihmisiä yrittäessään tukahduttaa kansalaisten vaatimuksia demokratian, sananvapauden ja ihmisoikeuksien puolesta.

Valtaapitäviä arvostelleita ihmisiä "katosi" jäljettömiin ainakin 20 maassa.

Heinäkuun alkupuoliskolla julkaistu ihmisoikeusjärjestö Amnesty International vuosiraportti on synkkää luettavaa, kuten edeltäjänsäkin.

Valoa paremmasta huomisesta pilkahti enemmälti vain Itä-Euroopassa.

Amnestyn raportti kertoo, että ihmisiä vangittiin vuonna 1989 poliittisista syistä 71:ssä maassa; raportissa mainitaan yhteensä 138 valtiota.

Monet vangituista olivat mielipidevankeja. Lisäksi Amnesty sai tietoja mahdollisista mielipidevangeista 13 muusta maasta.

Erittäin monessa maassa ihmisiä vangittiin ilman syytettä tai oikeudenkäyntiä taikka epäoikeudenmukaisten oikeudenkäyntien jälkeen.

Vankeja kidutettiin kaikissa maanosissa. Kidutuksesta, pahoinpitelystä ja kovista vankilaoloista johtuvia kuolemantapauksia rekisteröitiin 40 maassa.

Yli 35 maassa poliisi tai armeija joko julkisesti tai salaa - niin sanottuina kuolemanpartioina - ampui hallituksen arvostelijoita. Yli 20 maassa hallituksen vastustajia "katosi" tai sitten turvallisuuspoliisin pidätys salattiin.

Amnesty sai viime vuonna tiedon yli 200 vangin teloituksesta 34 maassa. Kuolemaan tuomittiin ainakin yli 2,800 vankia.

Laittomista teloituksista saatiin tietoja 40 maasta.

Askel eteen- ja kaksi taaksepäin

Amnestyn raportti ei lakonisesta järkyttävyydestään huolimatta pysty esittämään maailman ihmisoikeustilannetta yhtä synkkänä kuin mitä se todellisuudessa on.

Läheskään kaikki ihmisoikeuksien loukkauksista kertovat tiedot eivät kantaudu järjestön jäsenten korviin - eivät, vaikka Amnestyllä on yli 700,000 jäsentä ja kannattajaa yli 150:ssä maassa eli lähes kaikkialla maailmassa.

Viime vuonna ihmiset voittivat itselleen uusia kansalaisoikeuksia lähinnä Itä-Euroopan entisissä sosialistimaissa.

Myös Etelä-Afrikka kunnostautui ensi kertaa moniin vuosiin: hallitus vapautti lokakuussa ensimmäiset mustat kansalaisoikeustaistelijat, ja myönteinen kehitys huipentui Nelson Mandelan vapauttamiseen tämän vuoden helmikuussa.

Samaan aikaan toisaalla tapettiin satoja ja tuhansia aseettomia ihmisiä.

Kiina ja Romania kohahduttivat koko maailmaa

Vuoden 1989 vavahduttavimmat yksittäiset ihmisoikeuksien loukkaukset tapahtuivat Kiinassa ja Romaniassa.

Kiinan armeijan murskatessa Pekingin taivaallisen rauhan aukion mielenosoituksen viime vuoden kesäkuussa surmansa sai ainakin 1,000 siviiliä. Satoja mielenosoittajia pidätettiin ja tuomittiin vankeuteen.

Joulun aikaan Romanian Timisoarassa arviolta 1,000 ihmistä kuoli Securitaten uhreina.

Brasiliassa tapettiin intiaaneja suurmaanomistajien ja kaivosteollisuuden tieltä. Perussa rekisteröitiin yli 500 ihmistä "kadonneeksi"; myöhemmin 92 heistä vapautettiin tai löydettiin kuolleena.

Tämän vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana Perun väkivaltaisuuksissa on kuollut ainakin 1,100 ihmistä.

Irakin vankiloihin oli ahdettuna tuhansia poliittisia vankeja. Israelissa ja sen miehittämillä alueilla ammuttiin yli 260 palestiinalaista siviiliä.

Amnestyn vuosiraportin sivut täyttyvät lukemattomista vastaavista tapauksista.

Tänä vuonna Amnesty International nostaa erityisesti teemakseen etnisten vähemmistöjen ihmisoikeudet.

Hallitukset eivät piittaa maittensa vähemmistöistä, ja usein myös valtaväestö hyljeksii vähemmistöön kuuluvia. Heidän oikeutensa ja jopa henkensä voidaan helpommin uhrata, Amnestyn vuosirapostissa sanotaan.

Amnestyn raportissa ei Suomeakaan ole unohdettu: kolme totaalikieltäytyjää tuomittiin viime vuonna Suomessa 12 kuukauden vankeusrangaistuksiin.

Amnesty pitää totaalikieltäytyjiä mielipidevankeina, koska siviilipalvelus ei pituutensa vuoksi ole järjestön mielestä hyväksyttävä vaihtoehto asepalvelukselle.

Finluxin ja Planarin yhteistyö käynnistyy

Suomalaisen Finluxin ja amerikkalaisen Planarin litteitä näyttöjä koskeva voimavarojen yhdistyminen sai lopullisen siunauksen Helsingissä heinäkuun lopulla.

Finluxia valmistavasta Lohjasta tulee muodostettavan yhtiön suurin yksittäinen omistaja 45 prosentin osuudella.

Loput uuden yhtiön omistuksesta jakaantuu Planarin alkuperäisten omistajien kesken. Näistä suurimmat ovat elektroniikkayhtiö Tektronix, vakuutusyhtiö State Farm Insurance sekä sijoittajaryhmät Hillman ja GECC.

Noin 60 prosentin markkinaosuudellaan uudesta yhtiöstä tulee litteiden elektroluminenssinäyttöjen suurin valmistaja.

Uuden yhtiön toimitusjohtajaksi nimitettiin Planar Systemsin nykyinen toimitusjohtaja James M. Hurd ja Suomessa toimivan Finlux Näytöelektroniikan johtajana jatkaa tekniikan tohtori Heikki Sundqvist.

Pro-Finnish Design-palkinnolla sata tavoittelijaa

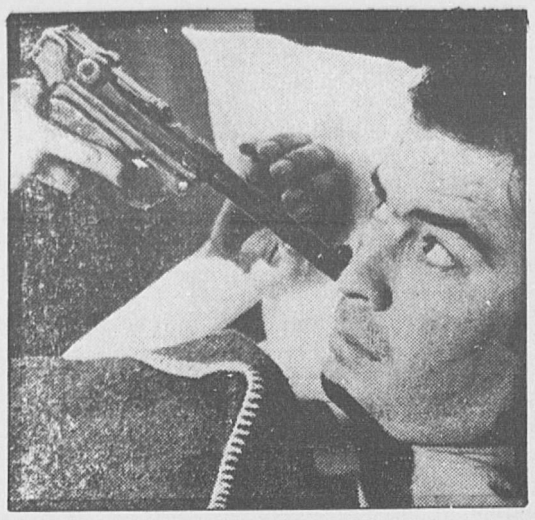
Liki sata teollisuustuotetta tavoittelee Pro Finnish Design -palkintoa. Tämä teollisen muotoilun tuotepalkinto annetaan tammikuussa ensimmäistä kertaa.

Kilvan perustajina ovat Muotoilun tiedotuskeskus ja Yrittäjäin Fennia. Palkinto on kirjallisuuden Finlandian tapaan suuruudeltaan 100,000 markkaa.

Palkinto on niin ikään kaksivaiheinen. Kilpailuun ilmoittautuneista 97 tuotteesta valitaan loppukilpailuun 12 - 15 tuotetta. Näiden joukosta valitaan lopullinen voittaja.

Tunnustuksen saaja julkistetaan Suomi muotoilee -näyttelyn avajaisissa ensi tammikuussa.

Ariel ensi-iltaan

NEW YORK - Suomalaisen elokuvaohjaaja Aki Kaurismäen suurta kiitosta saanut elokuva "Ariel" saa ensi-iltansa tämän viikon perjantaina Bleecker Street Cinemassa. Työttömän kaivosmiehen Turo Pajalan naurun ja surun sävyttämiä seikkailuja rakkauksineen on aikaisemmin maassamme saatu ihailla vain elokuvafestivaaleilla. Koska elokuva on nyt kaupallisessa leityksessä, sitä tullaan varmasti syksyn mittaan näkemään elokuvateattereissa eri puolilla Yhdysvaltoja.

Apokalypsi Suomessa

Ranskalainen viikkolehti *Le Nouvel Observateur* julkaisi juhannusviikolla suopean artikkelin **Aki Kaurismäen** *Leningrad Cowboysta*, joka pian *Tulitikkutehtaan tytön* jälkeen oli tullut ohjelmistoon Pariisissa. Juttu alkaa revolverihaastattelulla:

- Elokuvanne *Leningrad Cowboys Go America* on erinomainen. Ja eritoten hyvin hauska . . .
- Ei, se on tragedia.
- Miksi se on tragedia?
- Koska se on epäonnistunut.
- Miksi se on epäonnistunut?
- Koska olen nolla.
- Miksi olette nolla?
- Koska olen murheellinen.
- Miksi olette murhellinen?
- En tiedä. Olen aina ollut tällainen.
- Onko se ainoa syy?
- Ei, olen suomalainen.
- Mitä se tarkoitaa?
- Asun maassa, joka on tuhottu.
- Kuka sen on tuhonnut?
- Pankit ja vakuutusyhtiöt. Ne tuhoavat metsät ja syytävät tilalle tietokoneita ja atomivoimaloita.
- Mutta onhan teknologian kehityksessä myönteisetkin puolensa . . .
- Ei ainakaan Suomessa
- Miksi?
- Koska 'me olemme murheellisia.
- Miten tuo murhe ilmenee?
- Suomessa juodaan yhä enemmän, tapellaan yhä enemmän ja kuollaan oman käden kautta useammin.
- Sehän on maailmanloppu!
- Ei, se on Suomi.

HI-viruksen kantajia kymmenen miljoonaa

Maailman terveysjärjestö WHO arvioi, että maailmassa on 10 miljoonaa immuunikatosairauden aidsin aiheuttavan hi-viruksen kantajaa. Järjestö on aiemmin laskenut kantajia olevan 6-8 miljoonaa, mutta on nyt nostanut arviota "kehitysmaissa tapahtuneen dramaattisen lisäyksen" vuoksi.

Järjestö arvioi äskettäin julkaistussa ennusteessaan, että kolme miljoonaa naista ja lasta kuolee aidsiin 1990-luvulla, ja että kymmenen miljoonaa lasta jää orvoksi.

WHO:n aids-ohjelman johtaja Michael Merson sanoi tiistaina, että hi-viruksen kantajien määrä on lisääntynyt eniten kehitysmaissa Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa ja Aasiassa.

Urheilua

Kurri lähtee Italiaan

EDMONTON, Alberta - Jari Kurrista tuli Euroopan kaikkien aikojen parhaiten palkattu jääkiekkoilija kun hän jokin aika sitten allekirjoitti kaksivuotisen sopimuksen italialaisen Milan Devils -seuran kanssa.

Edmonton Oilersissa pelatessaan Kurri oli yksi menestyneimmistä eurooppalaiskiekkoilijoista NHL:n historiassa. Kurrin aikana Edmonton Oilers voitti Stanley Cupin viisi kertaa.

Tikkanen juoksi kesän kärjen

Päivi Tikkanen kirkasti Lohjalla heinäkuun lopulla pidetyt yleisurheilun kansainväliset eliittikilpailut juoksemalla naisten 3,000 metrillä kesän suomalaisen kärkiajan 8.52,8.

Järvenpääläisen tulos nostatti toiveita EM-mitalista, ja Tikkanen totesi itse juoksun jälkeensä tavoittelevansa vakavissaan mitalia Splitin kisoista.

Suomeen kaksi mitalia nuorten EM-uinneista

Antti Kasvio ja Jani Sievinen olivat huikeassa vedossa Ranskan Dunkerquessa 28. heinäkuuta järjestetyissä nuorten EM-uinneissa. Kasvio kauhoi mestariksi sadan metrin vapaauinnissa ajalla 51,49 ja Sievinen 200 metrin sekauinnissa 2.05,41.

Molemmat ajat olivat uusia Suomen ennätyksiä. Kasviolla on ennestään kaksi Euroopan mestaruutta ja yksi hopea, Sievisellä yksi mestaruus ja kaksi hopeaa.

Kyrklund käskytti ratsunsa MM-hopealle

Suomen Kyra Kyrklund ratsasti Matadorillaan hopealle kouluratsastuksen MM-kisoissa heinäkuun lopulla. Kyrklundin pisteet olivat upeat 1,482.

Kultaa otti ennakkosuosikki Länsi-Saksan Nicole Uphoff Rembrandtilla. Maailmanmestaruus heltisi 87 pisteen erolla Kyrklundiin.

Räty tyly isäntä nimikkokisassa

Maailmanmestari Seppo Räty oli tyly isäntä nimeään kantavassa keihäskilpailussa Tohmajärvellä. Hän voitti koitoksen ylivoimaisesti 84,10 metrin kaarella. Viron Marek Kaleta sijoittui toiseksi tuloksella 82,34.

Naisten kilpailussa Päivi Alafrantti oli selvä voittaja tuloksella 64,50.

Molemmilla voittajilla oli kisassa pieniä vaivoja: Alafrantti kilpaili juoksupiikkareilla, koska kansallinen lentoyhtiö oli hukannut hänen matkatavaransa. Rätyä puolestaan kiusasi repeämä polviumpion alla olevassa jänteessä. Repeämä aiotaan leikata myöhemmin tänä syksynä.

Suomalainen valtiotieteen tohtori Kaisa Kauppinen-Toropainen on saanut 25,000 markan apurahan Henry Ford'n säätiöltä Yhdysvalloissa tehtävään tutkimukseen "Naiset autoteollisuudessa".
Apurahan luovutti Fordin Suomen toimitusjohtaja Pekka Leander.

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto
380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515
Vientikeskus
Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Tel. 774-3284
Central Village Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Kuolleita

A. Helen Pisaruk

GARDNER, MA - A. Helen (Wintturi) Pisaruk, 74, 10 Ames Ave., kuoli elok. 5, 1990 Henry Heywood Memorial sairaalassa edellisviikkoisen sairauskohtauksen seurauksena. Hänen aviomiehensä Walter Pisaruk kuoli 1973.

Edesmennyt oli syntynyt Fitchburgissa William ja Tekla (Koski) WIntturin tyttärenä ja asui useita vuosia Westminsterissä ennen kuin muutti Gardneriin 45 vuotta sitten.

Hän sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1934, ja jatkoi opintojaan Butler Hospital School of Nursing oppilaitoksessa Providence, RI:ssa valmistuen sairaanhoitajaksi 1937.

Kuudentoista vuoden ajan hän työskenteli entisessä Gardner State sairaalassa psykiatrisen sairaanhoitajan, ylihoitajan ja palveluskouluttajan tehtävissä ennen kuin jäi eläkkeelle 1974.

Kaipaamaan jäi poika W. Peter Pisaruk, Holden; tytär Mary E. Pisaruk Gardnerissa; jonka luona hän asui; neljä siskoa Mamie I. Holman ja Ilmi M. Lovering, kumpikin Fitchburgissa ja Aili S. ja Helvi I. Wintturi, kumpikin Westminsterissä; lapsenlapsi sekä useita sisarusten lapsia.

Edesmennyt oli Finnish Cultural Center'n ja Finnish American Club of Saiman jäsen.

Pastorit William A. Sumner ja Robin Gray siunasivat vainajan viimeiseen lepoonsa First Unitarian kirkossa, 66 Elm St.

Hautaustoimisto Sawyer-Miller, 123 Main St., Westminster, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa kukkalahjoituksin FCC:lle, P.O. Box 455 tai FACS:lle, P.O. Box 30, kumpikin Fitchburg, MA 01420.

Inga Johnson

FITCHBURG, MA - Inga M. (Hautala) Johnson, 60, 70 Charlton St., kuoli 25. päivä heinäkuuta Burbankin sairaalassa sairauden murtamana.

Hän syntyi Fitchburgissa 17. päivä maaliskuuta 1930 edesmenneen Hilja Hautalan tyttärenä.

Johnson valmistui Fitchburg High Schoolista 1948 kunniamaininnoin ja hänelle myönnettiin kultainen "F" -palkinto.

Hän toimi kirjanpitäjänä entisessä Parks-Cramer -yhtiössä naimisiin menoonsa asti.

Hän oli Emanuel Lutheran kirkon jäsen.

Suremaan jäivät aviomies Edsel L. Johnson, Fitchburg; pojat Linwood C. Johnson, Lunenburg ja David B. Johnson, Leominster; lapselapset Tracey ja Douglas Johnson, Lunenburg; setä Toivo Hautala, Ashburnham; sekä useita serkkuja ja sisarusten lapsia.

Pastori Richard A. Olson toimitti Emanuel Lutheran kirkossa pidetyt hautajaiset. Hautajaisjärjestelyistä vastasi Bosk Funeral Home, 85 Blossom St. Edesmennyt haudattiin Forest Hill hautausmaalle.

Flora Arnold

FITCHBURG, MA - Flora T. (Kallio) Arnold, 77, 63 Whittemore St, kuoli sairauden murtamana 29. päivä heinäkuuta tyttärensä Judith A. Padulan kotona Turnersvillessä, New Jerseyssä.

Hän syntyi Fitchburgissa 22. lokakuuta 1912 Oscar ja Wilhelmina (Mäki) Kallion tyttärenä.

Hän työskenteli useita vuosia Parke-Snow- ja Romes Clothing- liikkeissä Fitchburgissa. Eläkkeelle hän jäi vuonna 1980.

Kaipaamaan jäivät tytär Judith A. Padulan lisäksi veli Walter Kallio, Fitchburg; sisar Bertha Holman, Fitchburg; lapsenlapset Douglas ja Leslie Padula, lapsenlapsenlapset Natalia ja Victoria Padula sekä sisarusten lapset.

Arnold oli Kalevan Naisten jäsen.

Hautajaisista huolehti Bosk Funeral Home, 85 Blossom St, Fitchburg. Edesmennyt haudattiin Evergreen hautausmaalle Leominsteriin.

Aina väsyttää ja yhä pahenee

Krooninen väsymysoireyhtymä on yhä niin vaikea ja hajanainen käsite lääkäreillekin, että he joutuvat jatkuvasti pitämään siitä kokouksia. Taudista kärsiviä on yksistään Yhdysvalloissa tuhansia, ehkä jopa miljoonia.

Kaksi vuotta sitten oireyhtymälle luotiin tietyt kriteerit helpottamaan diagnoosin tekoa, mutta jo nyt ne tuntuvat vanhentuneilta. Krooniselle väsymykselle ei tunneta yhtään omaa testiä tai tutkimusta, joten diagnoosiin tullaan lopulta kiertoteitse sulkemalla ensin pois kaikki muut mahdolliset sairaudet.

Kroonisen väsymyksen tyypillisiä oireita ovat muun muassa jatkuva ja työkykyä heikentävä väsymys, päänsärky, kipeä kurkku, nukkumisvaikeudet ja havaintotoimintojen häiriöt.

Näin epämääräisestä aineistosta on vaikea päästä oikeaan taudinmääritykseen, koska oireet voivat kieliä monesta eri sairaudesta. Siksi tarvitaankin tarkempaa määritelmää.

Oikean ratkaisun löytyminen tuntuu vaikealta, koska oireistosta on liian vähän varmaa tietoa. On epäilty psyykkisiä häiriötiloja ja sanottu, että kyse olisi monen seikan yhteisvaikutuksesta. Muitakin teorioita on esitetty, mutta tosiasioita tunnetaan vielä liian vähän.

Suomalainen luottaa rukouksen voimaan

Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kotimaalehden yhteistyössä Suomen Gallupin kanssa tekemän tutkimuksen mukaan runsas kolmannes suomalaisista uskoo, että rukouksella parantaminen on mahdollista.

Toisaalta joka viidennen mielestä rukouksella ei voi parantaa ja joka neljäs pitää parantumisia epätodennäköisinä.

Tutkimuksessa haastateltiin lähes tuhatta 15 vuotta täyttänyttä suomalaista. Tulosten perusteella suomalaisten mielipiteet rukousten voimasta käyvät pahasti ristiin: vain 8 prosenttia on aivan varma rukousten voimasta, mutta sen lisäksi 27 prosenttia uskoo, että ainakin osa niistä, joiden puolesta rukoillaan hengellisissä kokouksissa, voi joissakin tapauksissa todella parantua sairauksistaan tai vaivoistaan.

Melkein joka viides 15 vuotta täyttänyt suomalainen on myös itse osallistunut kokoukseen, jossa rukouksella parantamista on harrastettu.

Ihmeiden aika ei ole ohi

Itse säännöllisesti rukoilevista parantumisiin uskoi 61 prosenttia ja niistä, jotka eivät rukoile, vain 14 prosenttia. Kokoukissa käyneistä parantamisen tuloksellisuudesta oli vakuuttunut 62 prosenttia ja epäilevälle kannalle oli jäänyt 25 prosenttia. Naiset uskoivat rukousten voimaan miehiä useammin ja eläkeläiset useammin kuin nuoret.

Jeesuksen parannusihmeiden aitouteen luotti haastatelluista lähes puolet eli 48 prosenttia.

Selvityksen mukaan vain 4 prosenttia haastatelluista osallistuu usein kokouksiin, joissa harrastetaan rukouksilla parantamista, joten aktiivisten osallistujien joukko ei ole kovin suuri.

- Sellaiset seurakuntien normaalin toiminnan muodot, kuten seurat, seurakuntaillat, musiikkitilaisuudet tai leirit, joihin ei julkisuudessa kiinnitetä paljon huomiota, keräävät huomattavasti enemmän osallistujia, huomauttaa kyselyn suunnitellut Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja Harri Heino.

Kaikkiaan rukouksellaparantamiskokouksissa on kuitenkin käynyt ainakin joskus noin 700,000 - 800,000 suomalaista.

Parane pian

Vain joka kolmannen kokouksissa käyneen puolesta oli rukoiltu henkilökohtaisesti. Tämä viittaa Heinon mukaan siihen, että parantamiskokouksen tärkein anti ei useimmille osallistujille ole parantuminen jostakin sairaudesta,

jatkuu sivulla 11

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO
31 Myrtle Ave. Fitchburg. MA
Puh. 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST. WESTMINSTER
763 MASS. AVE. LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

May Funeral Service
HAUTAUSTOIMISTO
RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635
Serving All Faiths
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant
Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns.
Ground Level Entrance
AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING IN COMPLIANCE WITH FTC

Viikon paketti kielioppia, kansantanhuja ja Suomi-tietoa

"Onko tänään kuuma?" kysyy Aire-Maija Schwann suomen kielen tunnin aluksi, elohopean kivuttua jo aamuyhdeksästä lähes 90 asteeseen.

Fitchburg State Collegessa Suomi-Seuran kielikursseille opiskelevien suomen harrastajien otsan hikipisarat eivät välttämättä aiheudu pelkästään tuskailusta kieliopin kiemuroiden parissa.

Schwann pyytää vastaamaan kokonaisella lauseella, ja newyorkilainen Lance Paavola vastaa selvällä suomen kielellä "ei, tänään ei ole kuuma." Schwann tarkistaa vielä kuviteltua hikeä otsalta pyyhkäisten, ettei Paavola vain ole sotkenut 'kuumaa' ja 'kylmää'. Oppilas kuitenkin tyrmää epäilyt sekaannuksesta ilmoittamalla pitävänsä lämpötilaa oikein sopivana, eikä ollenkaan liian kuumana.

Suomen kielen kummallisuudet saavat välillä aamusta iltaan opiskelevan luokan herähtämään nauruun. Opiskelu otetaan kuitenkin tosissaan. Rypistyneet otsat ja avunpyynnöt vierustoverilta kertovat, että monta omituiselta tuntuvaa sääntöä on vielä opeteltava, ennen kuin juttu alkaa luistaa myös suomen kielellä.

Suurin osa alemman keskitason kurssilaisista on vanhoja tuttuja keskenään Hämeenlinnan kursseilta. "Tämä on vähän kuin luokkakokous," Michiganista kursseille tullut Marie Fowler toteaa.

Fowler pitää kursseja tärkeinä, koska ne sytyttävät uudelleen muuten herkästi hiipuvan innostuksen kielen opiskeluun. "Kursseilla tapaa eri tasoisia kielen opiskelijoita," sanoo Eric Sinisalo Framingham, MA:stä. "Kurssit kannustavat parantamaan kielitaitoa."

Monet kurssilaisista ovat toisen tai kolmannen polven amerikansuomalaisia. Joku oppi kielen lapsena, mutta on kadottanut taidon käytön puutteessa, toinen oppi lapsena tuntemaana vain muutaman suomalaisen sanan, kuten "hiljaa" tai "ulos".

Ohio Universityssä taidetta opettava Abner Jonas kertoo, että hänen lapsuudenkodissaan Pohjois-Minnesotassa kaikki isovanhemmat puhuivat suomea. Vain äidin isä oli Suomesta, muut olivat Norjasta ja Ruotsista, mutta oppivat suomen kielen, koska suuri osa alueen ihmisistä puhui suomea.

"Se oli kuin olisi ollut Suomessa, suomen kieltä kuuli kaikkialla, kaduilla, kaupoissa, pankeissa." Jonas muistelee.

Kolmannen polven amerikansuomalainen Cynthia Miekka kertoo aloittaneena suomen opiskelun Hämeenlinnan kursseilla, joille hän haki muutama vuosi sitten opettajansa kehoituksesta.

Yllätyksekseen hän sai stipendin kurssille. Hän ihastui Suomeen ja haluaisi vierailla isänsä vanhempien synnyinmaassa pian uudestaan. "Äitini jo ihmettelee, että 'etkö sinä halua matkustaa muihin maihin ollenkaan' ", Miekka naurahtaa.

Yhdysvalloissa pidettävät Suomi-seuran kurssit ovat viikon mittaisia ja opetus on hyvin intensiivistä. Monet kurssilaiset tunnustavat aluksi olleensa "hieman hukassa", koska vuoden tai kahdenkin vuoden tauko kurssien välillä haihduttaa mielestä aiemmin opittua. Vähitellen asiat kuitenkin palautuvat mieleen, sanoo Washingtonin yliopistossa kansainvälisiä suhteita opiskeleva Kate McCollister.

Seija Levelä-Johnson selittää suomen kielen mutkia yläasteen oppilaille.

Tiivis ja nopeatahtinen opetus rasittaa myös opettajaa. "Koko ajan saa olla tarkkana," kertoo Aire-Maija Schwann ja sanoo, ettei joskus työpäivän päätteeksi kestä kotona kuulla ollenkaan kysymyksiä. Suomen opiskelijoilla kun kysyttävää riittää.

"Kollikissan paksut posket, kollikissan paksut posket," lorauttaa seminaarin toisen luokan opettaja Sirpa Tuomainen Hourula kehottaen oppilaitaan toistamaan saman niin monta kertaa kuin he vain kykenevät ennen kuin kieli menee solmuun.

Siitä kun selvittiin jatkettiin loruilla "Vesihiisi sihisi hississä" ja "yksiskös yskiskelet" kunnes nauru voitti.

Hourulan luokalla opiskellaan suomea huumorin avulla. Jännitysromaani "Vaiennut viulu" opastaa oppilaita hauskalla ja mukaansa tempaavalla tavalla verbien imperfektimuotojen hallitsemisessa.

Välillä opittiin sekin, että Suomessa ei oteta suihkua, vaan käydään suihkussa.

Kainuusta kotoisin oleva Hourula on asunut vuodesta 1976 Berkeley, Kaliforniassa opettaen englantia ulkomaalaisille ja suomea amerikkalaisille.

"Minusta on kivaa, kun joku haluaa opiskella suomeaa," hän toteaa.

Hourula näkee opettamisen luovana työnä. Jatkuvasti hän valmistaa ja etsii uutta opetusmateriaalia, koska ei halua kalkkeentua. Rutiini ei kiinnosta.

Berkeleyssä toimii myös joka toinen lauantai kokoontuva lasten Suomi-koulu, jota Hourula vetää. Kaikkien lasten äiti on Suomesta kotoisin ja kouluun tullaan pitkienkin matkojen takaa.

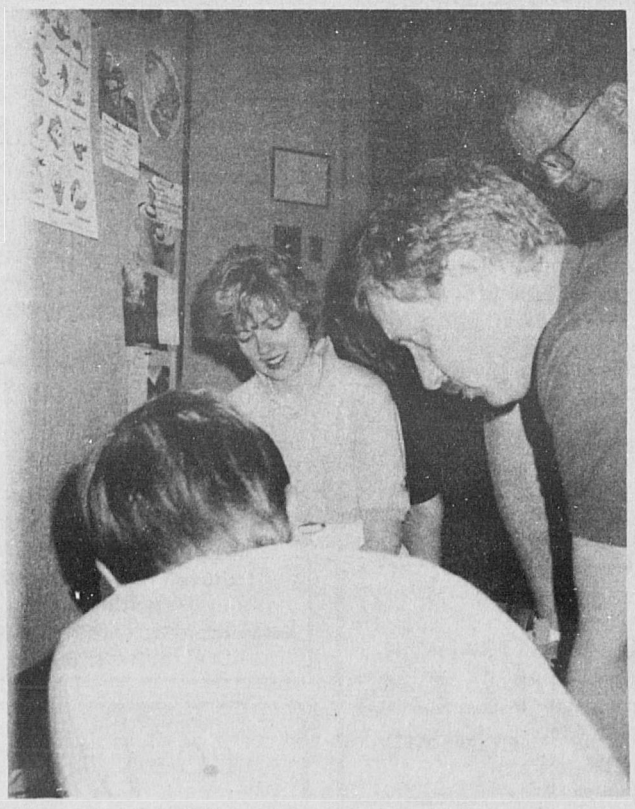
Suomi-Seuran kieliseminaari on Hourulan mielestä ideaalinen tilanne. "Kaikki tulevat odotuksin ja innostuneena omasta halusta. Heille tarvitsee antaa vain materiaalia," hän toteaa tyytyväisenä.

Chicagon lähellä asuva Alton Werronen osallistuu Suomi-Seuran kielikurssille jo kolmatta kertaa, ensin Hämeenlinnassa ja kaksi vuotta sitten jatkokurssilla Fitchburgissa.

jatkuu sivulla 7

Kurssilaiset tutustuivat ensimmäisenä iltanaan Fitchburgin alueen suomalaisväestön historiaan Fitchburg State Collegessa sijaitsevassa Finnish Cultural Centerissä.

Palapeliarvoitusta ratkomassa Lenita Sahlman (vas.), Gary Hill ja Curt Jackson.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.
8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Sanomalehti
aina ajan tasalla

ACE HARDWARE
1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460
"We stock sauna heaters"
Puh. 585-0247

FINN·GE·NU·I·TY, n., where the unusual is usual in speciality advertising.

LLOYD K. HANNULA
79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508)874-0629

Suomi-Seuran puheenjohtaja Pertti Pesonen Fitchburgissa:

Stadion täyteen ulkosuomalaisia

FITCHBURG, MA - Juuret Suomessa 1992 -projekti oli keskeisenä teemana Suomi -Seuran puheenjohtaja Pertti Pesosen tervehtiessä Fitchburg State Collegen kirjaston aulaan kokoontuneita paikallisia suomalaisia ja Suomi-Seuran suomen kielen jatkokurssin osanottajia.

Suomen Washingtonin suurlähetystön järjestämässä ja lehdistösihteeri Pirkko-Liisa O'Rourken emännöimässä vastaanottotilaisuudessa puhunut Pesonen kertoi vuodelle 1992 - Suomen juhliessa 75-vuotista itsenäisyyttään - suunnitellun monenlaisia tilaisuuksia, joiden toivotaan tuovan tuhansia ulkosuomalaisia vierailulle entiseen kotimaahansa tai esi-isiensä synnyinmaahan.

"Täyttäkäämme stadion vuoden 1992 elokuussa," hän sanoi ikään kuin haasteena läsnäolijoille.

"Nuoret suomenruotsalaiset ovat jo varanneet laivan omaa rynnäkköään varten," hän jatkoi.

Pesonen kertoi Fitchburgin seminaarilaisten ehdottaneen seuraavan jatkokurssin pitopaikaksi Suomea. "Toivottavasti Suomi-Seura hyväksyy ehdotuksen," hän totesi.

Raivaajan toimitukseen seminaariviikon aikana tutustuessaan Pesonen kertoi projektisihteeri Paula Seleniuksen johdolla toimivan juhlavuositoimikunnan aloittavan todellisen toimintansa syyskuussa.

Projektin pyrkimyksenä on mm. toivottaa ulkosuomalaiset vierailulle Suomeen; edistää sukulaismatkailua; tarjota ulkosuomalaisille mahdollisuus löytää omat sukujuurensa; saada Suomessa järjestettäviin tapahtumiin ulkosuomalaisia kiinnostavia teemoja ja tarjota paluumuuttoa suunnitteleville ajankohtaista tietoa työpaikoista, sosiaaliturvasta, asumisesta jne.

Juuret Suomessa 1992 -projektia ovat toteuttamassa mm. Suomi-Seura, Matkailun edistämiskeskus, Finnair, Suomen opetusministeriö, Hotelli- ja Ravintolaneuvosto, Kirkon Ulkomaanasiainkeskus, Taloudellinen Tiedotustoimisto, Yleisradio, Museovirasto, Finnfacts ja matkailuelinkeino.

Yleisesti ottaen innostus projektia kohtaan on Pesosen mukaan ollut suurta joka paikassa.

Vieraillessaan huhtikuussa Australiassa Pesonen tapasi sikäläisen tanhuryhmän Revontulet, joka oli lisännyt Fitchburgin täkäläisen samannimisen tanhujoukon kutsusta Kanadaan, USA:han, Suomeen ja Ruotsiin suuntautuneen esiintymismatkansa pysähdyspaikkoihin.

"Joukon toiveena on tehdä uusintamatka Suomeen 1992, mutta ei vain vierailemaan, vaan esittäytymään," Pesonen selvitti lisäten, miten mukavaa olisi saada molemmat Revontulet Kaustisille samanaikaisesti.

Suunnitteilla on myös järjestää pesäpallon World Cup Suomeen juhlavuoden aikana.

"Suunnitteilla ei ole järjestää vain yhtä tapahtumaa, vaan yhdestä teemasta koko vuodelle", Pesonen tähdensi.

Suunnitteilla on tiede- ja kulttuuritapahtumia, erilaisia taide- ja musiikkitilaisuuksia jne.

"Toivomme, että vuoden päättyessä kautta maailman järjestettäisiin näyttäviä itsenäisyysjuhlia," Pesonen lisäsi.

Keskustelut johtivat myös inkerinsuomalaisiin, Suomi-Seuran avun uusin ulkosuomalaisryhmä.

Presidentti Mauno Koiviston parin vuoden takainen vihjaisu lähestyä heitä vei Suomi-Seuran juuri toimensa aloittaneen toiminnanjohtaja Martti Häikiön kiertämään Neuvostoliiton inkeriläisten asuttamia alueita.

Seurauksena syntyi Suomi-Seuran alulle panema kirjakeräys, minkä ansiosta inkerinsuomalaisille onnistuttiin keräämään yli 100,000 kirjaa.

Suomi-Seura toimi ikään kuin katalysaattorina, paluumuutto ja muukin toiminta on nyt siirtynyt viralliselle taholle.

Pesonen halusi tähdentää, että inkeriläisiin kohdistettu huomio ei suinkaan tarkoita, että Suomi-Seura olisi unohtamassa muut ulkosuomalaiset.

"Se oli vain akutti asia, mihin piti puuttua," hän selitti.

Ensi vuosi on päätetty omistaa USA:lle tehostamalla täkäläistä toimintaa ja yhteistyötä.

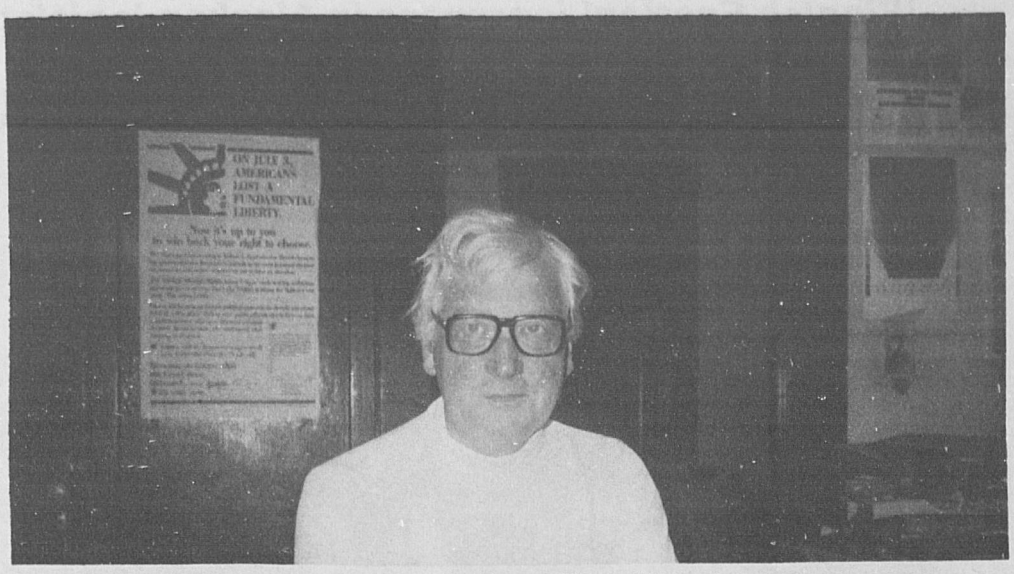
Kuusi kertaa vuodessa ilmestyvän uusimuotoisen "Suomen Silta" lehden avulla tietoa voidaan välittää yhä laajemmalle lukijakunnalle.

Lehden tekniset kulut rahoitetaan täysin Suomen työministeriön kustannuksin. Sen toimittamisessa Suomi-Seuralla on täysin vapaat kädet, mikä Pesosen mukaan on ainutlaatuista Suomessa.

Lehteä painetaan neljännesmiljoona ja se lähetään ilmaiseksi kaikille halukkaille, kunhan he vain muistavat antaa nimensä ja osoitteensa Suomi-Seuralle.

Seuran tarjoamista lukuisista jäseneduista ei tietenkään pääse nauttimaan, ellei ole maksanut kymmenen dollarin vuotuista jäsenmaksua.

Amerikansuomalaisia Pesonen oppi tuntemaan jo opiskeluvuosinaan. Suomi-Seuran toiminnoissa hän on ollut mukana vuosikausia. Pari vuotta sitten eläkkeelle siirtynyt monivuotinen toiminnanjohtaja Tauri Aaltio on vuosikymmenien ystävä, he ovat vanhoja opiskelukavereita.

Suomi-Seuran puheenjohtaja, Aamulehden päätoimittaja Pertti Pesonen tutustui seminaari-viikon aikana Raivaajan toimitukseen.

VIIKON . . .
jatkoa sivulta 6

Minnesotassa kasvanut Werronen on insinööri ammatiltaan ja mieluinen työpaikka vei hänet nykyiselle asuinseudulleen.

Ylläpitääkseen suomenkielen taitoaan hän lukee Raivaaja, opiskelee kieltä kirjan avulla ja koettaa kirjoittaa vanhemilleen kirjeen suomeksi edes kerran viikossa.

Ontariossa Kanadassa asuva Lenita Sahlman kertoo isänsä syntyneen Suomessa, äitinsä Kanadassa. "Mutta äitini puhuu parempaa suomea," hän jatkaa nauraen.

Sekä Sahlman että Werronen sanovat haluavansa mennä Suomeen jatkokursseille 1991, jos vain suinkin mahdollista.

Curt Jackson, Stillwater, Minnesotasta, sanoi innostuneensa suomen kielen opinnoista vasta pari vuotta sitten, jolloin hän ilmoittautui Hämeenlinnan kielikursseille.

"Äitini on jo yli 80-vuotias ja haluaa puhua yhä enemmän ja enemmän vain suomea," Jackson kertoo. "Kunpa olisin aloittanut kielen oppinnot jo vuosia sitten!" hän lisää heti perään.

Oppilaista näkee heti, että he ovat todella kiinnostuneita suomen kielestä. Monet ovat ajoittaneet kesälomansa juuri kurssin ajaksi voidakseen paneutua viikon intensiiviseen opiskeluun.

"Vaimoni pitää minua ihan hulluna, kun tulen Fitchburgiin hikoilemaan keskellä kesää sen sijaan, että menisin hiekkarannalle loikoilemaan," komenntoi yksi miespuolisista oppilaista.

Ylintä tasoa opettava Seija Levelä-Jonhson huolehti myös kaikista kurssia koskevista paikallisista järjestelyistä. Apunaan hänellä oli Mimmu Hartiala-Sloan.

Äskettäin Virginiaan Massachusettsista muuttaneen Levelä-Johnsonin mielestä tämänvuotinen seminaari tuntui sujuvan aikaisempaa joustavammin, suurimmat esteet oli onnistuttu kipuamaan jo kaksi vuotta aikaisemmin ensimmäisen Fitchburg State Collegen tiloissa pidetyn jatkoseminaarin yhteydessä.

Yllätyksenä oli se, että kurssilla oli enemmän miehiä kuin naisia, mikä on erittäin harvinaista kielten opiskelussa.

Yläasteen opetusta seuratessa ei voinut olla huokaisemasta helpotuksesta, koska ei itse ollut joutunut opettajaksi. Kysymys toisensa jälkeen osoitti, että opettajan pitää olla tarkkana ja että vastausten tulee olla valmiina esimerkkeineen ja selityksineen.

"Katsopas muistinvirkistyssivulle," kehotti Levelä-Johnson tuon tuostakin oppilaitaan.

Torontolainen Anne Osso osallistui Suomi-Seuran kielikurssille jo vuonna 1974. Hän ihastui Suomeen niin valtavasti, että päästyään high schoolista pyrki Helsingin yliopistoon, missä opiskeli mm. suomea ja eestiä kolmen vuoden ajan.

Osson äiti on viipurilainen syntyään, isä eestiläinen ja hän puhuu myös eestiä sujuvasti. Vaikka hänellä ei ole Kanadassa suomalaisia ystäviä, suomalaisuus on hänelle aika tärkeä.

"Ensimmäisellä Suomen matkallani identifoin suomalaisten kanssa ja pidin näke-

jatkuu sivulla 11

Sirpa Tuomainen-Hourula opetti suomea huumorilla höystettynä. Toisen luokan oppilaista kuvassa Curt Jackson (vas.), Gary Hill, Lenita Sahlman, Kaj Albermann ja Henrik Desfontaines.

The Finnish-American **RAIVAAJA**

'Finnish Faction' increases in Alaskan legislature

JUNEAU, AK - When Judy Salo, past president of the National Education Association of Alaska, was sworn in as a member of the Alaska State House of Representatives, replacing legislator C. A. Swackhammer, the 'Finnish Faction' of the Alaska Legislature increased by one-third.

Pictured above are Salo (center), who now represents the Kenai Peninsula, Representative Niilo Koponen (left), of the University District near Fairbanks in Interior Alaska, and longtime member Senator Jalmar Kerttula (right), representing the Matauska and Susitna Valleys, a suburban and farming area north of Anchorage.

All are Democrats, whose party symbol in Alaska is a red rose. Alaska's 60 member legislature now has the highest percentage of members of known Finnish descent of any state.

The Alaska Legislature recently met in special session concerning a constitutional amendment to allow priority to subsistence hunting and fishing in rural areas of the state.

Leafing through the papers

by Roy Helander

Having had the time to peruse some of the other publications, now that all the Finnish American newspapers have been on vacation, I have come across a few items that might be of interest to Raivaaja readers.

I see that the Edinburgh Festival next November includes performances of Berlioż's "The Troijans" with the Finnish helden tenor Seppo Ruohonen, on leave from the Frankfurt Staatsoper, performing a real "tour de force" as Aenas, in that the long opera will be performed several times over two consecutive evenings.

When he became a helden tenor is not known to me, for he was singing Escamillo in "Carmen" five years ago when I last heard him. He also had made several records of operetta arias.

A recent article in the *Boston Globe* by our friend, Richard Dyer, traces Seiji Ozawa's early years. Having won a conducting prize at Besancon, France 30 years ago, Ozawa was introduced to Tanglewood via a letter to Serge Koussevitzky's widow from the Finnish diplomat Piltti Heiskanen.

Piltti, who had heard him at Besancon, wrote: "As an indication of his modesty and eager-

Turn to **PAPERS** *page 10*

The Finnish legacy in Russian Alaska -

Sitka Lutheran Church celebrating 150 years

SITKA, AK - Two special events will mark the celebration of the 150th anniversary of Sitka Lutheran Church.

A gala dinner will be held on Saturday, September, 1990, at 7:00 p.m. in Sweetland Hall of Sheldon Jackson College. The featured speaker will be the Reverend Les Stahlke, Executive Director of Lutheran Association of Missionaries and Pilots (LAMP). The dinner will feature Finnish cooking.

A festive worship service will be held the following day at 11:00 a.m. at the church, 224 Lincoln St. The featured guest speaker is the Reverend John S. Lindsay, former pastor.

Letters and telegrams may be directed to Sitka Lutheran Church. Tickets are available for the Gala Dinner, as are commemorative tote-bags, buttons and stickers.

For additional information, call or write: Sitka Lutheran Church, 224 Lincoln St., P.O. Box 598, Sitka Alaska 99835; Tel. (907) 747-3338. Or, Dorothy Breedlove, 325 Seward St., Sitka AK 99835; Tel. (907) 747-4937.

Founded in 1840

The first Lutheran service, held on August 23, 1840, inaugurated an interim Church in the Green Room in what was known as "Baranov's Castle", the residence of the Governors of the Russian American Company. Governor Arvid Adolph Etholén, a Lutheran, Finnish citizen, and a veteran of the Alaska waters, had in 1839 been appointed to that post.

At the time, Sitka, then known as New Archangelsk, had among its cosmopolitan population some 150 Lutherans who served the Russian American Company as clerks, carpenters, shipwrights, doctors, sea captains, sailors, hunters, and officers of both high and low rank. The majority of them were Finnish citizens from the Grand Duchy of Finland, with a few Swedes, and some Germans from Balticum.

Governor Etholén felt the transient Lutheran community needed stability and its own religious and moral leadership. The founding of a Lutheran Church, he believed, with a pastor who understood their culture and spoke their own languages would provide that.

The first pastor, Uno Cygnaeus, dispatched from Finland as were his two successors, Gabriel Plathan and Georg Gustaf Winter, conducted services on alternating Sundays in Swedish and Finnish, and in German if the month had a fifth Sunday. Pastor Cygnaeus, after he returned to Finland, gained fame as the "Father of Finland's Public Education".

On August 24, 1843, having surmounted strong non Lutheran community opposition, the first Lutheran Church building in Sitka was joyously consecrated. Pastor Cygnaeys writes in a letter home that the church was filled to capacity, with no standing room left vacant.

After 1867, following the sale of Russian Alaska to the United States, the practice of dispatching Lutheran pastors from Finland ceased. At the time of the sale, the land on which the Lutheran Church stood was formally deeded to the Lutheran Congregation in perpetuity by the Russian Government. This was indeed a unique situation.

By the time of the trasfer, most of the Lutherans had returned home to Europe. Without past missionary rights for the church and withour a permanent pastor, the congregation dwindled to a minimum.

By 1888 the building, in bad repair and looted, was condemned by the city and ordered demolished. The original pipe organ brought from Dorpat expressly for the church was on safe-keeping "loan" in the Sheldon Jackson Museum, as were many of the chancel furnishings.

These items have been recently returned. Among them is one of two original wood and gilded wreath-like circular ceiling chandeliers.

The church's large, beautiful and historically significant altar painting, depicting the Transfiguration, had similarly been "loaned" for temporary safekeeping to the neighboring Saint Michael's Russian Orthodox Cathedral. The painting, still in Saint Michael's Cathedral, can be viewed above the iconostasis, The historic painting partially covers a window in the cupola.

The artist, Berndt Abraham Godenhjelm, (born March 31, 1799 on Gröndal Manor, Mäntyharju, Finland; died in Helsinki, Finland, December 14, 1881), nobleman, painter, art teacher, lawyer, was Finnish. He painted several similar altar paintings with the same subject matter, varying them little. They can still be viewed where they adorn Lutheran Church altars in several communities in Finland. Godenhjelm's work is also well represented in the Finnish National Gallery of Fine Arts (Ateneum). Berndt Abraham Godenhjelm is, and was then considered, one of Finland's foremost painters of his time.

Re-established in 1940

On August 25, 1940, after a long struggle, the congregation was re-established with assistance from the United Lutheran Church.

The second church, larger, in Mission style and very similar in design and appearance to the Sitka Pioneer's Home, was dedicated on March 1, 1942.

It was built with a large lower level. Here the congregation operated a Servicemen's Center which provided "a home away from home" for thousands of military personnel during World War II. Later, as a "Fisherman's Center," it served the fishing fleet in much the same way.

For 25 years the building served the congregation and the community until it was destroyed by the "Big Fire" of January 2, 1966, a fire that devastated most of downtown Sitka. The concrete walls of the church have been credited with saving the town from further devastation.

The present building on the

Turn to **SITKA** *page 10*

Hancock, Michigan:

Reflections on FinnFest USA '90 at Suomi College

by Kalevi A. Olkio

Opening ceremony

For the opening ceremony the Houghton County Arena was packed with people. The speeches were endless and most of the speakers spoke of unrelated matters. The best of the program was when the audience was singing.

Food

You could have cheap institutional food at the cafeteria for $4.50, or a gourmet smorgasbord at the Christmas Tent for $8.50 and several other choices at interesting locations; or you could go to Houghton to the Ambassador for the best roast beef sandwich for $3.20 or to the Suomi Restaurant for Finnish food, or to the Revontulet Restaurant atop Ramada Hotel for fine gourmet dining. Overall food was good and inexpensive.

Bus service

Like five years ago the bus service was far superior to any other FinnFest USA festival and the bus drivers were courteous and full of good humor. It seemed that riding on a bus is becoming an important social event at FinnFest.

Marketplace tori

Tori again proved to be the most attended part of the festival. Although the vendors were on four different levels, they all had plenty customers.

There were more cultural offerings at the TORI than ever before: Seven authors were selling their books and there were several musical and literary offerings plus Radio Finland, Finnish Tourist Board, Finnair and even a travel agent offering to make you additional connections during your FinnFest vacation.

Many of the vendors had enticing music and Suomi College had done a great job in creating a pleasant atmosphere.

Folk dancing

Folk dancing was mostly outdoors and could be enjoyed between the forums and the workshops and could be viewed from many angles in the sloping terrain upon which Suomi College is built.

Coffee

Coffee was everywhere including the Houghton Airport and it was free. Next to coffee urn was a lemonade urn to keep you cool on hot days.

Forums, workshops, programs

There were numerous parallel educational forums and lectures and they all seemed to have a larger than ever audience.

The Fashion Show which was set up by professionals and carried an admission fee, was perhaps the most popular one. My wife said it was fantastic!

What I appreciated most was the Saturday morning "International Opportunities" forum attended by 35 college/university age youngsters plus several adults. A local Rotary family and several exchange students from the area and from abroad made up a panel which departed all kinds of funding for information and foreign studies opportunities available. It was most inspiring to listen to the students and to the host families present.

The younger set

An entire house was made available as a Youth Hangout. There was a coke machine, a stereo, cookies and all kinds of literature about Finland.

However it was empty during the two visits I made there. Perhaps the youngsters were enjoying other attractions which were bountiful.

Kiddie fest

KiddieFest for children four to 12 went on for three days and must have been a riot.

Also, there was day care for children under three years of age. Suomi College is good at catering to the very young and there were many more young families with children than in any previous FinnFest USA. The early announcement of the KiddieFest must have prompted these young parents to come.

FinnFest USA '90 Banquet

The Banquet had very little to with the FinnFest USA theme.

A Finnish American Donald Trump in the form of Peter J. Nygard had given $50,000 to Suomi College and so doing got free reins for the evening which he turned into a 50th anniversary for his parents and as the M.C. took advantage of the occasion exposing his personal views to the thousand or so present. I was like as if he got his money's worth, if you put a $50 value on each disapointed participant.

During the Banquet Dr. Ralph Jalkanen, who was supposed to be in an other city recovering from a by-pass surgery, appeared suddenly, looking pale and weak and made a passionate plea for more money for Suomi College, while the audience expected him to collapse any minute.

A West Coast pastor, an alumnae of Suomi College said to me: "Jalkanen on mennyt mammonan palvelukseen"!

Closing Ceremony

The Closing Ceremony had a charming M.C. in a form of Ritva Markkula from Finland and this lent prestige to the occasion.

As on previous occasions the speeches were way too long and we could not stay to the end since our plane was leaving. During the one hour and a half we did take in, the best on the program was a young blond Finnish lady who played kantele to the invocation, then played accordion like Veikko Ahvenainen and sung in such beautiful spirited voice that the audience was spellbound. She was not even listed in the Program book.

Reflections

If you can forget the mercenary from it, the FinnFest USA '90 was a great success for Suomi College.

That magic Jalkanen touch was everywhere and made our stay very pleasant. The salaried Director Anne Jalkanen Miller must have inherited her fathers organizational talents for she had done an outstanding job!

FinnFest (not FinnFest USA '90) got nationwide coverage when CBS news transmitted from Suomi Campus off and on during entire Friday 28th. We were able to watch this in our hotel room on TV at 6:30 in the morning.

The four days were a great promotion for Suomi College. FinnFest USA got a back seat.

Kalevi Olkio has been to all FinnFest USA festivals and served on FinnFest USA National board for seven years.

'Folk dancing . . . could be viewed from many angles in the sloping terrain upon which Suomi College is built'

Rahunen, Paloheimo reach quarter finals in Swedish Open

Finnish men's tennis bests **Aki Rahunen** and **Veli Paloheimo** attained the quarter finals of the Swedish Open Tennis Tourney at Damstad, Sweden, before being defeated recently. Eight-seeded Rahunen succumbed to Marcello Filippini of Uruguay, 6-1, 6-3, and Paloheimo to Lars Jonsson in the quarters on July 13.

Earlier, Rahunen had bested Lars Anders Wahlgren, Sweden, 6-1, 6-2, and Nicklas Kulti, Sweden, 6-4, 6-0. Paloheimo had won over Jan Apell, Sweden, 6-1, 6-1, and David Engel, 6-2, 7-5.

In the women's competition, Nanne Dahlman of Finland made it to the second round before losing to sixth-seeded Sabine Hack, West Germany, 6-3, 6-4. In the first round, she had easily won over Ulrike Priller, West Germany, 6-1, 6-3.

Finland's Petra Thoren had the misfortune of being matched with number one women's seed Sandra Cecchini of Italy, in the first round, who defeated her 6-0, 6-4.

Harri Siitonen

Help Wanted

ATTENTION: HIRING! GOVERNMENT JOBS - YOUR AREA! MANY IMMEDIATE OPENINGS WITHOUT WAITING LIST OR TEST! $17,840 - $69,485. Call (1) 602-838-8885, Ext. R-1596.

ATTENTION: POSTAL JOBS! Start $11.41/hour! For application info call (1) 602-838-8885, Ext. M-1596, 6am - 10pm, 7 days.

ATTENTION: EASY WORK! EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details (1) 602-838-8885, Ext. W-1596, 6am - 11pm, 7 days.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are $200, $100 and $50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. $20.00 Foreign 12 mo. $24.00

Agent: _____

Address: _____

_____

_____

Subscriber's name: _____

Address: _____

_____

_____

World veterans track & field championships in Turku next July

Turku, Finland, will be the site of the "Old Folks' Olympics", the World Veterans Track and Field Championships, July 18-28, 1991. These are held bi-ennually, with Eugene, Oregon, the 1989 site.

There'll be many old famous Olympians competing in these games, which include track and field events, long distance running, and racewalking.

Minimum ages to compete are age 40 and up for men, and age 35 and up for women. Awards are for the top three in each five-year age group to the oldest competitors. People in their 90's have participated in these world games.

The beautiful part is, *anyone* can participate. No special gualifying standards are required. If you have enough *markka*'s to fly to Finland, and pay for housing and food, plus the entry fees, you're on, brothers and sisters! These are games for the *meikäläinen*, as well!

We know there are many Finnish-American athletes competing in running races, track and fiels, and in racewalking in these age categories throughout the United States. Many are involved in the annual FinnFest running races, for example.

So why not try the Turky games? Even if you don't win a medal, the very participation is rewarding and fun. I know, I ran and racewalked at the World Vets' games in Toronto in 1975, and in Göteborg, Sweden, in 1977.

I'm hardly Lasse Viren or Reima Salonen, even in my own five-year age group. But I made good friends with many Finnish veterans' athletes, as well as those of other countries.

You can combine the World Vets' Championships with a longer Finnish or European vacation next year, and make these the centerpiece of your trip.

Turku University is also the site of the Immigration Studies Institute, which has voluminous records of both the U.S. and Canadian Finnish immigration heydays. A good time to check these out, too.

For information and entry forms, send S. A. S. E. to race director Pirkko Martin, Maskenkatu 6 AA 33, SF-20700 Turku, FINLAND. Telephone 358-21-512-469. (Pirkko Martin is a gold medalist middle distance runner from the world veterans championships at Eugene and, in 1987, at Melbourne, Australia.)

The official travel agency for the IX World Veterans' Championships is Kaleva Travel in Helsinki. They offer many attractive tour packages. For all reservations, contact: Kaleva Travel Agency Ltd., Congress Service, Mikonkatu 60, 00100, Helsinki, FINLAND; Tel. 358-0-618 11; Telex 122475; Telefax 358 0 629 019.

Vauhtia ja voimaa päälle, urheilijat! Tavataan Turussa ensi kesänä!

Harri Siitonen
San Francisco

'Ariel' opens at New York

NEW YORK, NY - Finnish film director Aki Kaurismäki's highly acclaimed movie "Ariel" opens Friday at the Bleecker Street Cinema.

The comedy-melodrama "Ariel" tells the story of out-of-work miner whi migrates from Lapland to Helsinki where he finds his life, love and vintage Cadillac in mortal danger.

Previously "Ariel" has been shown in USA only at film festivals.

Free distribution of Friberg's *Kalevala* to 1000 American schools

The Parliament of Finland has three times voted a budged appropriation to support the publication of a version in American English of the national epic *Kalevala*.

With the funds thus granted, it has been possible to distribute the new translation of the epic by the blind poet Eino Friberg to hundreds of colleges, universities, leading libraries in every state free of charges.

The Friberg version of the *Kalevala* has also found its way into the hands of many American public leaders; Presidents Ronald Reagan and George Bush have received copies, as have many senators, congressmen, governors, mayors and diplomats.

The Finnish North American Literature Society has now carried out a study of how the new *Kalevala* might be used in history, English and literature studies in American Schools.

For this purpose, a questionnare and a sample copy of the book were sent to the head of board of education of all 50 states.

The response to our offer was astonishingly good. Favorable replies were received from no less than 15 states in the very first month. Initial use of the epic is already being planned by 512 schools, requiring the distribution of 2751 free copies of the book.

Owing to the massive response, The Finnish North American Literature Society must move fast to meet the present and future demand for copies of the book. The number is likely to rise up into many thousands.

For the realization of plans in full, which would mean having the *Kalevala* read in 1000 public schools, colleges and universities in every state of the Union by the Finland jubilee year of 1991, the Finnish North American Literature Society will have to ask for public and private support. It is aimed to have at least 25 copies of the richly illustrated 448 page book delivered to each school included in the program so that it would be available to different classes for a period of several years to come. The cost for one school thus runs to approximately $650.00 (2500,- Fmks).

Can there be any better way of making Finland and Finnish culture known in America?

Our Society is appealing for contributions and support to this ambitious program. Every contributor of $50.00 or more will be acknowledged by the presentation of a copy of Eino Friberg's translation of the *Kalevala*. Donations may be mailed to F.N.A.L.S., P.O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600, USA.

Turku, Finland, 1 July 1990
Finnish North American Literature Society
John. O. Virtanen,
President

PAPERS

continued from page 8

ness to learn more, I will mention that he told me the day after his victory that he had heard that it was easy to get a job in the United States as a dishwasher of playing the organ in a church.' "

Finally, a piece in the *Boston Globe* travel section features the Hood River County of Oregon. It lists a blossom, a rockhound, a wind-surfer- and an apple-jam festival as well as sternwheeler days and county fair.

But it lead off the article with what it obviously feels was the most important festival in the area: St. Urho's Day, honoring the tongue-in-cheek patron saint of Finland.

SITKA

continued from page 8

same historic site, the third church facility providing continuity in Sitka, was dedicated on October 31, 1967, the 450th anniversary of the Lutheran Reformation. With a large worship space, a fellowship hall downstairs, and classrooms, it now serves a congregation consisting of some 200 persons.

Now part of the Alaska Synod of the Evangelical Lutheran Church in America (ELCA) the building, located at 224 Lincoln Street, stands on the same historic lot, its home for the past 150 years.

Pastor Michael L. Meier and his wife Toni have served the church for the past nine years.

Sitka Lutheran Church

Kalenteri

CONNECTICUT

Aug 11 - Finnish American Heritage Society Annual Chicken Barbecue, 4-6 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. For tickets, call (203) 423-3854 or (203) 435-0343.

Aug 18 - Program & dance, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

Sept 1 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Burt Stromholm; soloist Aatos Autio. Raffle drawing!

MAINE

Aug 12 - Finnish American Heritage Society of Maine annual picnic, Range Pond State Park, Poland. If rain, at Oxford Hills High School, South Paris. Contribute to food table or bring own lunch. Bring own place settings and chairs.

MASSACHUSETTS

Aug 8 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Suomi Rd, Furnace Pond, Pembroke.
- Finnish American Society of Cape Cod special meeting, 7:30 pm, Burger King Community Room, Rte 6, West Barnstable. Presentation on Soviet Russia and its provinces by David E. Uitti.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.

Aug 11 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Finnish Temperance Society Sovittaja 100th anniversary celebration dance, 8 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Walter Eriksson and Nils Lundin - first time ever together.

Aug 12 - Braised beef dinner, 12-1:30 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Kaleva Society Inc.

Aug 15 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Kalevaiset.

Aug 18 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Aug 22 - Sauna & refreshments, 6:30-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Kalevaiset.

Aug 25 - Sauna & refreshments, 6:30-8:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland (FTSS).

All programs subject to change

Please join us at Sovittaja Park as we continue celebrating the 100th Anniversary of
the Finnish Temperance Society, Sovittaja
Saturday, August 11, 1990
Anniversary Dance 8 - 12 p.m.
music by
Walter Eriksson of New York and **Nils Lundin** of Massachusetts, two of the foremost Scandinavian musicians in America, playing together for the first time.
Tickets $7.00 at the door only

Aura Seura's

Program & Dance

at

Aura Hall
Voluntown, CT

Saturday, August 18, 1990
7:30 p.m.

Admission $5.00

Refreshments available

Join the fun!

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Elokuun 5, 1965

Pääkirjoituksessa muisteltiin kaksikymmentä vuotta aikaisemmin (1945) tapahtunutta Hiroshiman atomipommitusta mm. näin: "On pidettävä mielessä, että Hiroshiman ja Nagasakin pommit olivat vain lasten leluja verrattuna siihen mitä ydinpommit ovat nyt vuonna 1965."

Fitchburgin uutisissa kerrottiin majuri Tauno Välimäen lomailleen paikkakunnalla ja poikenneen Raivaajan toimituksessa tuoden terveisiä Kauko-Idästä. Hänen kerrottiin olleen kuuden kuukauden komennuksella Laosissa Yhdysvaltain armeijan esikunnassa apulaisattasheana ja toimineen tiedusteluosaston palveluksessa hoitaen koulutustyötä."

Samassa kirjoituksessa kerrottiin majuri Välimäen pojan luutnantti Ronald Välimäen palvelevan Yhdysvaltain merivoimissa Etelä-Vietnamissa.

Elok. 10

Voluntown, CT:n kirjeenvaihtaja "EMS" kertoi Aura Haalilla järjestetyn chicken barbecuen onnistuneen erinomaisesti. "Miesten hommaama se oli, mutta kyllä tarvittiin naisväenkin apua ennenkuin lähes 400 henkeä oli ruokittu", hän kirjoitti. Maynard, MA:n "A.T." kertoi Roy Helanderin käyneen vaimonsa Raijan ja poikansa Kertun kanssa Maailmannäyttelyssä New Yorkissa.

50 vuotta sitten

Elokuun 7, 1940

New York Citystä muistutettiin, että "vaikka elämme kuuminta aikaa, niin tulee muistaa, että elokuu on jo menossa ja onkin hyvän puoleisesti, joten mieli alkaa kääntyä syyspuolen huoliin."

"Aluetoimikunta kokoontui jo tämän viikon torstaina suunnittelemaan alueen syysjuhlia, jotka tavallisesti muodostavat kesäkauden loppujuhlat."

Otsikolla "Amerikkalainen laiva saapunut Petsamoon" kirjoitettiin Yhdysvaltain armeijan kuljetuslaiva American Legionin saapumisesta Petsamon satamaan noutamaan Skandinaviasta ja Itämeren maista kotiin pyrkiviä amerikkalaisia. Laivan oli määrä kuljettaa noin 750 Yhdysvaltain kansalaista kotimaahansa.

Elok. 10

Fitchburgin uutisissa kerrottiin United Co-operative Farmers keskusliiton liikevaihdon kasvaneen $117,000:lla edellisvuodesta. Liikkeenhoitaja Väinö Pernaan mukaan haaraliikkeet ovat menestyneet kauttaaltaan.

Suomen tilanteessa Yhdysvaltain suomalaisseuduilla puhumassa kiertäneen kansanedustaja August Kuusiston kerrottiin matkustaneen 15,000 mailia ja puhuneen 82:ssa tilaisuudessa. "Kaikissa tilaisuuksissa oli paljon kuulijoita, mikä osoitti, että suurella kiinnostuksella seurataan Suomen asioita," Kuusisto kommentoi.

75 vuotta sitten

Elokuun 6, 1915

Vuonna 1914 kerrottiin Suomen siirtolaisuuden olleen tavanomaista huomattavasti vähäisemmän. Silloin lähti maasta vain 6,474 siirtolaista. Näin vähäinen ei siirtolaisuus ollut ollut sitten vuoden 1908.

Elok. 7

Fitchburgin uutisissa kuultiin tällaisesta varkaudesta: "Kun rakentajat Tikkala Bros. työmaalla Walton kadun varrella tänä aamuna saapuivat työhön, huomasivat he, että varas viime yönä oli käynyt työmaalla tarkastelemassa ja 'tullaamassa' T. Heikkilän, O. Perkon ja O. Tikkalan 'käsipaksit', joissa oli tekeillä olevassa työssä tarvittavat työkalut, olivat 'pakkoluovutetut', joten niiden lailliset omistajat saivat lähteä tapaamaan rautakauppiasta ennen kuin saattoivat ryhtyä työhön laisinkaan. Rakennuksella on 'freimaustyö' käynnissä ja siinä tarvittavia työkaluja oli jokaisella käsipakseissa. Vahinko, jonka varas teki omistajille, nousee noin $25:een."

SUOMALAINEN . . .
jatkoa sivulta 6

vaan uskonelämän uudistuminen, hiljentyminen ja henkilökohtainen sielunhoito.

Joka neljäs niistä, joiden puolesta oli rukoiltu, ilmoitti parantuneensa sairaudestaan tai vaivastaan ja lisäksi joka neljäs oli tuntenut olonsa paremmaksi. Vain neljännes ei havainnut minkäänlaista muutosta. Kaikki itsensä parantuneeksi kokeneet rukoi-

jatkuu sivulla 12

VIIKON . . .
jatkoa sivulta 7

mästäni," hän selittää.

"Minun suomen kieleni oli nukkumassa kymmenen vuotta. Nyt se on herännyt taas eloon," hän lisää.

Palatessaan kotiin Osso aikoo hakeutua paikalliseen suomalaistoimintaan voidakseen ylläpitää kieltään ja mahdollisesti myös jatkaa opintoja. "Kielioppi ei ole vieläkään täysin selvennyt," hän kommentoi.

Lähes puhtaasti suomea puhuva Seppo Stout oli saapunut kursseille aina Amsterdamista, Hollannista asti.

Suomi-Seurasta ja sen järjestämistä kielikursseista hän kuuli ensi kerran vasta viime vuonna, jolloin ilmoittauti Hämeenlinnan kursseille.

Suomalaisen äitinsä kanssa hän puhuu aina suomea ja käy Suomessa joka toinen vuosi, joten kieltä on joutunut käyttämään ja samalla oppii kaikki uudet termit ja sanat.

Amsterdamissa ei juuri ole suomalaistoimintaa. "Kerran vuodessa käymme Hollanti-Suomi yhdistyksen järjestämillä itsenäisyyspäivä-illallisilla," hän kertoo.

Fitchburgissa Stoutin mielestä painostetaan enemmän kielen oppimista, Hämeenlinnassa oli enemmän luentoja ja retkiä.

Venäjää pääainenaan yliopistossa opiskeleva Stout on ajatellut tulevaisuudessa vienti- tai välitystoimiston perustamista. Mahdollisesti vaikkapa Suomeenkin.

Ala-asteen opettaja Aire-Maija Schwann käyttää sanomalehteä apuna opetuksessaan.

Hänellä on monia sukulaisia eri puolella Yhdysvaltoja ja velikin asustaa parhaillaan New Yorkissa. "Tavallaan tämä on kuin sukukokous," hän naurahti.

Oppituntien lisäksi kurssilaisille järjestetään monenlaista ohjelmaa. Saavuttuaan Fitchburgiin sunnuntaina heinäkuun 15. päivänä he tutustuivat illallisen jälkeen Finnish Cultural Centerin Finnish Memorial -kirjastoon.

Luentojen sarjan aloitti Suomi-Seuran puheenjohtaja, Aamulehden päätoimittaja tohtori Pertti Pesonen katsauksella Suomen poliittiseen järjestelmään ja nykyiseen poliittiseen tilanteeseen.

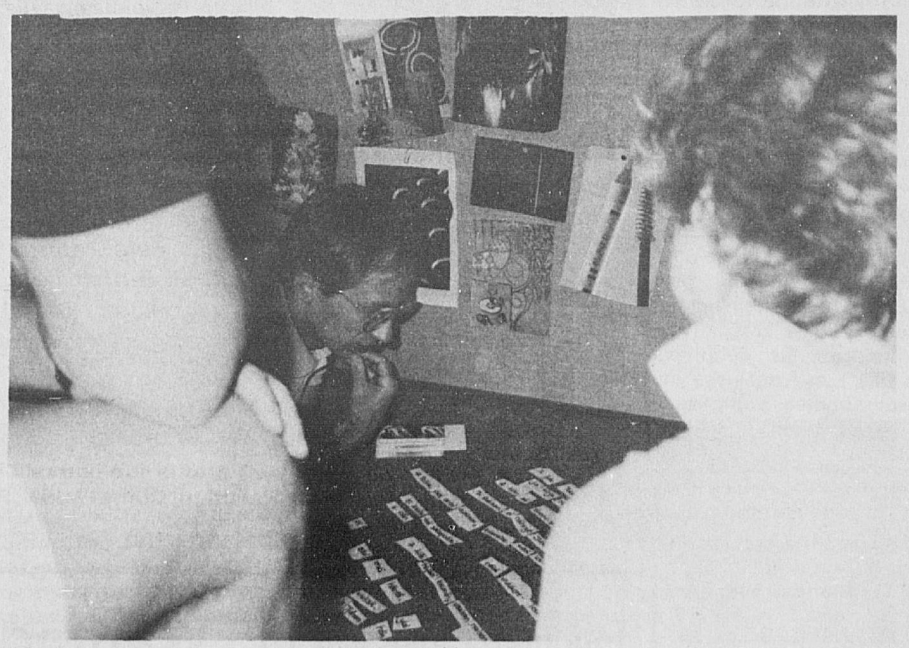
Keskiviikkona kurssilaiset saivat aimo annoksen tietoa Suomen taiteesta, josta luennoi Suomen Washingtonin suurlähetystön kulttuuriasiain konsuli Pirkko-Liisa O'Rourke.

Keskiviikkoiltana tutustuttiin suomalaiseen kulttuuriin omakohtaisesti. Tuhansien järvien maan saunakulttuuria jäljiteltiin Fort Pondin Kalevan Huvilalla Lancasterissa. Vihtaa ei ollut, mutta lauteilta pääsi oikeaoppisesti järveen.

Kansantanhut tutuksi

Torstai-iltanakin hikoiltiin. Paikallisten amerikansuomalaisten järjestämässä illan-

jatkuu sivulla 13

Sanakirja apunaan Alton Werronen koettaa ratkaistaa "Vaienneen viulun" tarinaa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislahjana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on $200, $100 ja $50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. $20.00 Ulkomaille 12 kk. $24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

_____

_____

Tilaaja: _____

Osoite: _____

_____

_____

Fitchburg ja ympäristö

Tulevia tilaisuuksia

Tanssit keskiviikkoiltaisin elok. 29.:teen päivään asti Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Lancaster, MA. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elok. 11. p:nä klo 8-12 yöllä. Veikko Honkala takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

100-vuotistanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, elok. 11. p:nä klo 8-12 yöllä. Walter Erikkson ja Nils Lundin huolehtivat soitosta. Järjestäjä Finnish American Club of Rutland raittiusseura Sovittajan 100-vuotissuuden kunniaksi. Kaikki tervetulleita!

★

Palapaisti-päivällinen sunnuntaina, elok. 12. p:nä klo 12-1:30 ip. Kalevan Huvillalla, Fort Pond, Lancaster. Sponsori Fitchburgin Kalevaiset. Kaikki tervetulleita!

SUOMALAINEN . . .
jatkoa sivulta 11

levat itsekin päivittäin tai ainakin kerran viikossa.

Tutkimuksessa tiedusteltiin myös sitä, kuinka evankelisluterilaisen kirkon tulisi suhtautua rukouksilla parantamisiin. Enemmistö haastatelluista toivoi pidättyvää, joko varovaisen myönteistä tai neutraalia suhtautumista. Vain joka kymmenes oli sitä mieltä, että kirkon olisi otettava kielteinen kanta kokouksiin, joissa harjoitetaan rukouksilla parantamista.

Palvelukseen halutaan

Taloudenhoitajaa tarvitaan. Horry, oppia. Pitää olla tupakoimaton ja raitis. Ei tarvitse tehdä mitään muuta kuin loikoilla, katsoa tv:tä, syöttää kissaa. On puhuttava suomea siksi kun Jussi-kissa ymmärtää vain suomea. Soittakaa 1-508-799-4515. Viola Laukkanen, Worcester, MA.

Ellen Pearson (vas.) toi Suomi-vieraansa Johanna Vesterbackan ja Terhi Leinon vierailulle Raivaajaan.

Uutispaloja

Lunenburgilainen Ellen Pearson toi heinäkuun helteillä kaksi Suomen vierastaan vierailulle Raivaajaan. Kortesjärveltä Etelä-Pohjanmaalta kotoisin olevan Johanna Vesterbackan isä on Ellenin serkku, samoin Terhi Leinon äidin isä. Eli 26-vuotias Johanna on siten 17-vuotiaan Johannan täti.

Kun sukulaisuussuhteet oli selvitetty, Johanna ja Terhi kertoivat olleensa ihastuneita Yhdysvaltoihin ja varsinkin ystävällisiin ihmisiin. Amerikkalaisesta perhe-elämää Terhi piti "jotenkin lämpimämpänä" kuin suomalaista.

Terhi sanoi nauttivansa "mukavan pehmeästä ilmasta", mutta Johanna epäili, josko voisi tottua yli 90 asteen lämpötiloihin ja kosteaan ilmaan.

Lunenburgissa he panivat merkille kauniit talot ja siistit puutarhat. Vierailun kohokohtana he pitivät retkeä White Mountains-kansallispuistoon, missä näkymät vuoren huipulta olivat kuulemma todella komeat kirkkaana päivänä. Ennen Suomeen paluuta Johanna ja Terhi aikoivat vielä tutustua New Yorkiin muutaman päivän ajan.

Englannin puhuminen tuntui Johannan ja Terhin mielestä hankalalta. Käsityön opettajana toimiva Johanna kertoi viettäneensä aikoinaan yhden kesän Englannissa, mutta valitti taitojen ruostuneen käytön puutteessa.

Raivaajan kirjakauppa kiinnosti monia kielikurssilaisia. Tässä vierailuvuorossa Pertti Pesonen, Diana Halow, Ruth DeYuong ja Marie Fowler.

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, elokuun 12. klo 7:15 aam. suomen kielinen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 9:00 raamattu tuntien sijasta kokoonnutaan kolmena peräkkäisenä sunnuntaina; psalmein, raamatun lausein, lauluin yhteen. Pastori ja 'elders' johtavat.

Klo 9:15 sunnuntaikoulu. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus.

Keskiviikkona, elokuun 15. klo 7:30 ill. Mäntyrannan hartaustilaisuus. Pastori Cobb.

Lauantaina, elokuun 18. klo 7:30 ill. **Kahvila** Kim Matilainen antaa ohjelman. Kaikki tervetulleita!

Palapaisti-päivällinen
(Braised Beef)
Sunnuntaina, elok. 12, 1990
klo 12 - 1:30 iltapäivällä
Kalevalan Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA
Sponsori: Kaleva Society Inc.

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368
IDS AMERICAN EXPRESS

Tanssit
Saiman Puistossa
Lauantaina
elok. 11. p:nä
klo 8 - 12 yöllä
Veikko Honkala
soittaa
Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

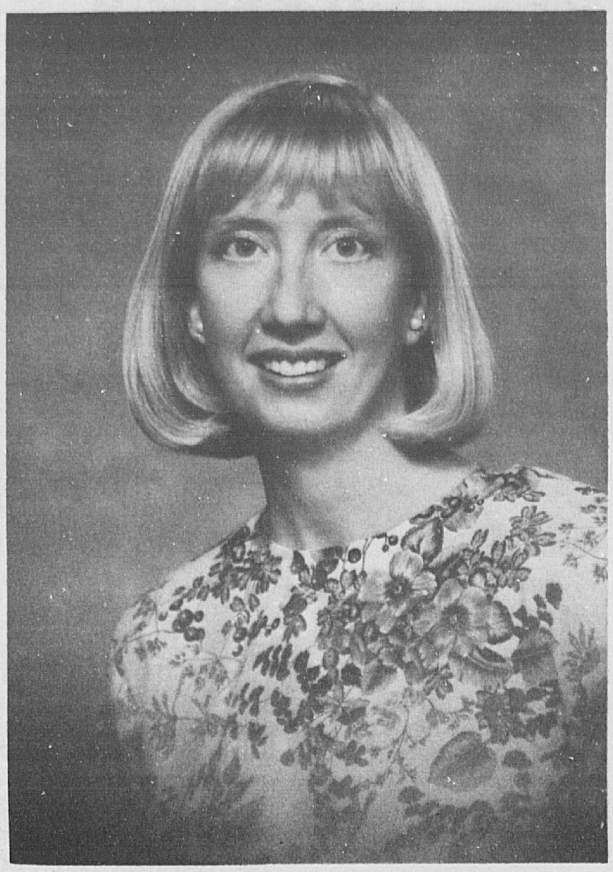
Wanted
Apple pickers
Starting Sat. Sept. 8
approx. 3 - 4 weeks
Sulin Orchard
885 Fisher Rd.
Fitchburg, MA

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa
Puhumme suomea
GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . . Puhutaan Suomea
NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.
135 Main Street, P.O. Box 449 — Westminster, MA
Välitetään myös kiinteistöjä — Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.
Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA
376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimaki
71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimaki
Kevin D. Nivala
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kihloissa

Marion Elsie Hakula

EAST DENNIS, MA – Mr. ja Mrs. E. George Hakula, jotka aikaisemmin asuivat River Vale, NJ:ssä, ovat ilmoittaneet tyttärensä Marion Elsie Hakulan kihlauksesta Wilfred Hamilton Williams III:n kanssa.

Miss Hakula sai päästötodistuksen Virginia Polytechnic Institute oppilaitoksesta Blacksburg, Virginiassa. Hän kuului Zeta Tau Alpha Fratenity-järjestöön ja toimi oppilaskunnan senaatoorina. Hänellä liikealan maisterintutkinto Columbia Universityn liikealan koulusta ja hän työskentelee New York Cityssä Pfizer, Inc. firman palveluksessa liikealan suunnittelijana.

Sulhasella tri Williamsilla on päästötodistus Tulanen yliopistosta New Orleansista. Hän kuului Sigma Alpha Epsilon Fratenity-järjestöön. Fysiologian maisteriksi hän valmistui Temple yliopiston lääketieteelliseltä laitokselta. Lääkäriksi hän opiskeli Tulanen yliopistossa kuuluen Phi Chi Medical Fratenity-järjestöön. Hän sai vastaanottaa James W. McLairn tutkintopalkinnon kurkku- ja korvatautitutkimuksestaan. Tri Williams työskentelee New Yorkin State University sairaalan Down State Medical Center:ssä kasvainopin sädehoito-osastolla. Hänen vanhempansa ovat Mrs. Edward George King Jr., Minneapolis, MN ja edesmennyt Wilfred H. Williams. Hänen isäpuolensa oli edesmennyt Edward G. King Jr. New Orleansista.

Häitä vietetään lokakuun 7, 1990 First Lutheran kirkossa West Barnstablessa.

Miss Hakulan isä E. George Hakula, valantehnyt tilintarkastaja ja Columbia Universityn liikealan koulun kasvatti, työskenteli ennen eläkkeelle siirtymistä General Foods firman palveluksessa Ryebrook, NY:ssa.

Hänen äitinsä, entinen Shirleyann Holland, valmistui Columbia University Teachers Collegesta ja toimii opetusalan neuvonantajana.

Tulevan morsiamen edesmennyt isoisä Matti Hakula syntyi Turussa ja hänen edesmennyt isoäitinsä Elsie Davidson Hakula Gardnerissa. Molemmat olivat asustaneet East Setauket, NY:ssa.

ALICE & EUGENE HEIKKILA

TERVETULOA YSTÄVÄT
LUNENBURG FORD · ISUZU
Rte.2A, Lunenburg•345-1011
NORTH END SUBARU•MAZDA
Rte.2A, Lunenburg•582-4911
HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

VIIKON . . .
jatkoa sivulta 11

vietossa Saiman Puistossa kurssilaiset saivat sekä katsoa että kokea suomalaisia kansantanhuja.

Kansantanhuryhmä Revontulet keräsi taidokkaan esityksensä päätteeksi yleisön tanssilattialle, ja ohjasi heitä kädestä pitäen vauhdikkaaseen menoon. Kurssilaisten hyppyttämistä jatkoi tanssiohjaaja Hilkka Williams.

Kättöne-tanssi ajautui välillä melkoiseen kaaokseen, kun joku hukkasi parinsa ja uutta ei heti löytynyt. *Tikapuutanssi* sujui aloittelijoilta melkoisen hyvin. Viimeistään solmuinen *ruha*, 300 vuotta vanha häätanssi Kareliasta, sai hien pintaan.

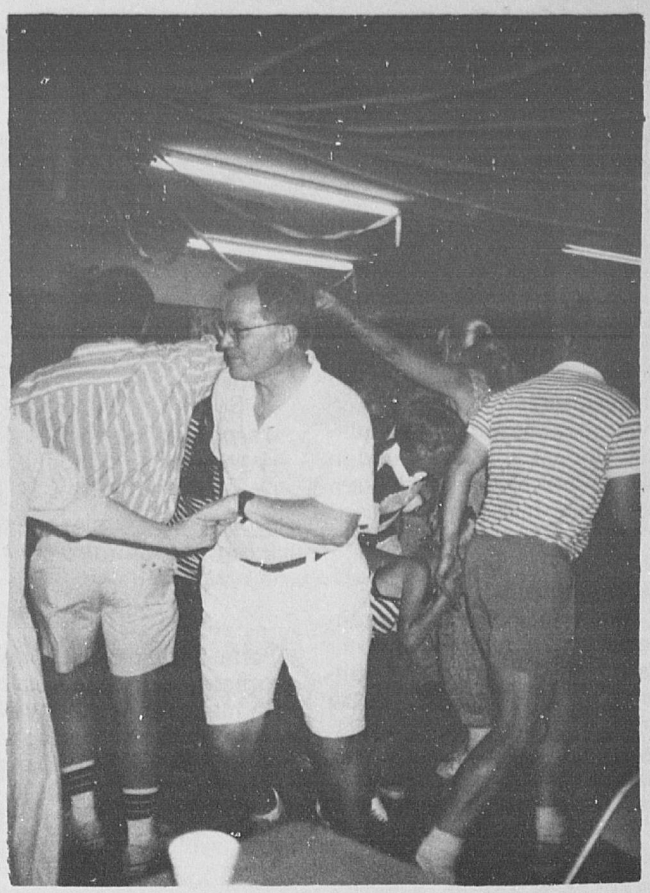
Kahvipöydän herkkuja kulutettiin illan mittaan tanssilattialla vielä polkan ja valssin tahdissa. Monet kurssilaiset tutustuivat nyt ensi kertaa suomalaisiin tansseihin.

Perjantaiaamuna olivat vuorossa loppukokeet. Iltapäivällä Timo Aittola Kansallis-Osake-Pankin New Yorkin konttorista luennoi Suomen talouden muutoksesta.

Perjantai-illaksi kurssilaiset oli kutsuttu Sovittajan Puistoon Rutlandiin mukaavaan ilanviettoon Finnish American Club of Rutlandin jäsenten seurassa. Siellä paistettiin makkaraa ja nautittiin naapurin saunan hyvistä löylyistä.

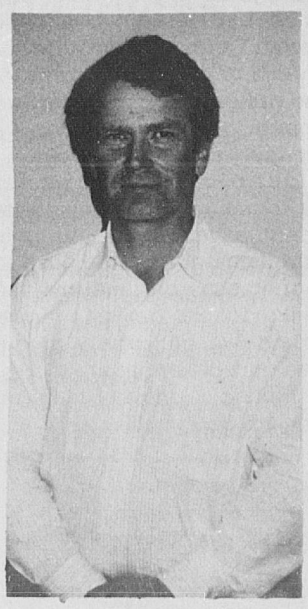
Finnish American Club of Rutlandin puheenjohtaja Bar-Heiniluomaa (oik.) pyydettiin leikkimään isää ja Katy Heiniluomaa (vas.) äitiä lauantai-iltapäivän päättäjäisissä.

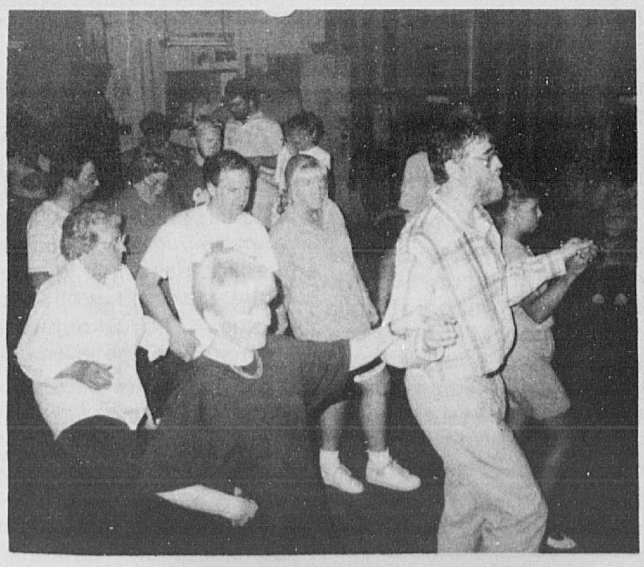
Saiman Puistossa perehdyttiin vanhoihin tansseihin toden teolla.

Pirkko-Liisa O'Rourke

Timo Aittola

Kalevan Huvilalla käytiin saunomassa ja sen jälkeen pyrähdeltiin tanssin tahdissa.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE
HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON
•LOCALLY OWNED
•OUR THIRD GENERATION
•7 OIL DELIVERY TRUCKS
•13 LICENSED TECHNICIANS
•24 HOUR BURNER SERVICE
•44 YEARS OF DEPENDABILITY
•AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
•NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME
FUEL OIL
LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS
CALL 632-1221
Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.
209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719
KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA
Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Suomalainen kulttuuriperintö kiinnostaa

Nuorten kiinnostus omaan kulttuuriin näyttää taas olevan viriämässä.

Hakijamäärät Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kansantieteen koulutusohjelmaan ovat lisääntyneet räjähdysmäisesti: Viime vuoden 36:sta on hakijamäärä kahdeksankertaistunut 273:een.

Myös kansanrunouden tutkimuksen hakijamäärät nousivat puolitoistakertaisiksi.

Kiinnostus suomalaiskansalliseen kulttuuriin ei kuitenkaan ole horjuttanut vieraitten kulttuurien koulutusohjelmien suosiota. Niissä hakijamäärät eivät ole laskeneet viime vuodesta uskontotiedettä lukuunottamatta.

Virolaisten viisumit ruuhkautuneet

Suomi-Viro-seura on vedonnut Suomen ulkoministeriöön, jotta se parantaisi Suomen Leningradin pääkonsulaatin Tallinnan toimiston palveluja. Yksityisten virolaisten on vaikea saada viisumia Suomeen käsittelyruuhkien ja epäselvien jonojen vuoksi.

Suomi-Viro-seura toivoo, että konsulaatti järjestää uuden jonotussysteemin. Virolaisten itsensä järjestämässä jonotuksessa on ilmennyt väärinkäytöksiä, ja anomusten käsittelyä on yritetty joudutaa mm. lahjonnalla.

Viisumia jonottaa tällä hetkellä 5,000 virolaista.

Naiset ahkeroivat valkolakin

Ylioppilastutkinnon suorittaa jossain elämän vaiheessa 43 prosenttia suomalaisista. Naisilla prosenttiluku on 53 ja miehillä 34. Näin arvioi Tilastokeskus vuoden 1989 ylioppilastutkintotietojen perusteella.

Ylioppilastutkinnon suoritti vuonna 1989 yhteensä 28,000 oppilasta. Ylioppilaista oli naisia runsas 60 prosenttia. Tutkinnon suorittaneiden määrä väheni vajaalla kolmella prosentilla edellisestä vuodesta. Sen sijaan ruotsinkielisissä kouluissa tutkinnon suoritti lähes 1,800 oppilasta eli kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 1989 19-vuotiaiden ikäluokasta runsas kolmannes suoritti ylioppilastutkinnon, miehistä 26 prosenttia ja naisista 44 prosenttia.

Lukio-opintojen keskeyttäminen on kasvanut 1980-luvun keskivaiheilta. Lukuvuonna 1989-1990 lukion keskeytti runsaat 6,000 oppilasta eli vajaat kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Suomi myy halvalla ja ostaa kalliilla

*Suomi ei jalosta ulkomaille kaupattavia tuotteita tarpeeksi, uskoo taloustieteen lisenssiaatti **Heikki Välitalo**. Äskettäin ilmestyneessä kirjassaan* Neljän markan maa *hän ruoskii suomalaista talouspolitiikkaa ja syyttää etenkin metsäteollisuutta laiskuudesta ja ideoiden puutteesta.*

Suomen metsistä voitaisiin jalostusta kehittämällä saada nykyistä enemmän tuloja.

Jotta tulot olisivat menoja suuremmat, on ostettava halpoja raaka-aineita ja myytävä kalliita jalosteita, sanoo Välitalo. "Jos sen sijaan jatkuvasti myydään raaka-aineita ja ostetaan jalosteita, maksuksi riittää vain isänmaa," Välitalo heittää.

Suomen ulkomaankauppa on ollut lähes koko sodanjälkeisen kauden alijäämäinen; suomalaiset käyttävät ulkomaisen tavaran ostoon enemmän rahaa kuin saavat omien tuotteidensa myynnistä.

Välitalon mukaan ongelmana on ulkomaille tarjottavan tavaran suppea valikoima. Tuotteita ei jalosteta tarpeeksi, ja uusien tuotteiden kehittely laiminlyödään. "Kysymys on siitä, minkä hinnan Suomi saa tuotteistaan," hän sanoo.

Torikauppiaatkin ovat Välitalon mielestä järkevämpiä kuin taloudesta päättävät poliitikot. He osaisivat muuttaa valikoimaa, jos tuote ei mene kaupaksi halutulla hinnalla.

Sahatavara takaisin höylättynä

Välitalo näkee Suomen käyvän kauppa kehitysmaiden tapaan: liian paljon tuotteita myydään jalostamatta, raaka-aineeksi ulkomaiden omalle teollisuudelle.

"Meille tuodaan paljon sellaista tavaraa, jota pystyisimme itsekin tuottamaan," Välitalo toteaa, ja antaa esimerkin Hölmölän mallin käydystä kaupasta: Tanskaan viedään Suomesta sahatavaraa, jota ostetaan takaisin höylättyinä pikkurimoina.

Metsäteollisuus sikana pellossa

Metsäteollisuudelle Välitalo lukee erityisen alhaiset madonluvut. Hän syyttää Suomen elintärkeätä teollisuudenalaa omahyväisyydestä, laiskuudesta ja ideaköyhyydestä.

Metsäteollisuus on elänyt kuin sika pellossa, Välitalo sanoo. "Kauraa on riittänyt ympärillä ja on vain popsittu."

Parempia ja enemmän tuottavia valmisteita saadaan vain tutkimuksen kautta, Välitalo toteaa. Suomessa tuotekehittely on kuitenkin lapsipuolen asemassa.

Hän pitää metsäteollisuutta myös tarpeettoman yksipuolisena. "Nyt keskitytään kemialliseen metsäteollisuuteen, joka on ympäristölle vaarallinen, ja jossa ei kovin kalliisiin tuotteisiin päästä," hän sanoo. Syrjään jäävässä mekaanisessa metsäteollisuudessa olisi sen sijaa paljon mahdollisuuksia saada tuotteista viennissä jopa kymmenkertainen hinta, Välitalo arvioi.

Välitalon mukaan Suomen kannattaisi tukea pienyrittäjiä, jotka ovat innovatiivisia ja joustavia. Hän uskoo talouden myös virkistyvän, kun uusi, rohkeampi ja eurooppalaisempi sukupolvi lähivuosina istahtaa teollisuuden johtopaikoille.

Koulutuserot vaikuttavat kuolleisuuteen

Vähän koulutetun työntekijän riski kuolla ennenaikaisesti on selvästi suurempi kuin korkeasti koulutetun toimihenkilön, ilmenee tilastokeskuksen ja Helsingin yliopiston laajasta tutkimuksesta *Eriarvoisuus kuoleman edessä*.

Tutkimuksessa tarkasteltiin ennenaikaisen kuoleman todennäköisyyttä eri sosiaaliryhmissä.

Esimerkiksi vuonna 1971 arvioitiin, että korkeasti koulutetun 35-vuotiaan suomalaismiehen riski kuolla ennen 65:ttä ikävuottaan oli 24 prosenttia. Peruskoulutuksen saaneella miehellä vastaava luku oli 36 prosenttia.

Naisilla sosiaaliryhmien väliset erot eivät vaikuttaneet yhtä paljon eliniän pituuteen.

Sosiaaliryhmä vaikuttaa kuolleisuuteen vanhemmallakin iällä. Vielä 85-89 -vuotiaiden ryhmässä alemmin koulutettujen kuolleisuus oli 20 prosenttia suurempi kuin pitkälle koulutettujen.

Kuolleisuuden vaihteluun eri ryhmissä vaikuttavat muun muassa elinolot.

Eräässä ruotsalaistutkimuksessa arvioitiin, että erot henkistä ja ruumiillista työtä tekevien työolosuhteissa selittävät kolmanneksen näiden ryhmien välisistä eroista kuolleisuudessa.

Suomessa vähän koulutettujen miestyöntekijöiden yleisimpiä kuolinsyitä ovat alkoholimyrkytykset, hengityselinten sairaudet, tapaturmat ja itsemurhat.

Suomessa käynnistettiin jokin aika sitten ns. Terveyttä kaikille -ohjelma, jolla pyritään parantamaan kansalaisten terveyden tasoa ja poistamaan suuret erot eri sosiaaliryhmien väliltä.

Tällä hetkellä ylimpiin sosiaaliluokkiin kuuluvat hyötyvät eniten esimerkiksi lääketieteen uusimmista saavutuksista, koska heillä on parhaat henkiset ja aineelliset resurssit keksintöjen hyödyntämiseen. Kun takavuosina kehitettiin menetelmä kohdunkaulan syövän toteamiseksi varhaisvaiheessa, sitä käyttivät ensisijaisesti koulutetuimmat ja hyvin toimeentulevat naiset.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE
WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK $625 - LOS ANGELES $775
TORONTO $705
RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

For reservations contact:
HANSLIN
TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Neuvostojuutalaisten lennoista Suomesta Israeliin ei vielä tietoa

Neuvostojuutalaisten kauttakulkulennot Suomen kautta eivät ala todennäköisesti vielä lähiviikkojen aikana. Apulaisosastopäällikkö Eero Salovaara ulkoministeriöstä kertoi heinäkuun lopulla, ettei Israelista ole vielä tullut uutta tietoa lentojen alkamisesta.

Ilmailuhallitus oli myöntänyt Israelin lentoyhtiö El Alille alkuun luvan neljälle tilauslennolle.

Ilmailuhallituksen kansainvälisten asiain toimiston tarkastajan Pirkko Eskurin mukaan uusia lentolupahakemuksia Israelista ei ole tullut, joten tilanne on siltä osin täysin auki.

Hallitus teki heinäkuun alussa päätöksen, jonka mukaan El Al voi järjestää tilauslentoja Suomesta Israeliin kerran viikossa 24:nteen lokakuuta saakka. Lupa myönnetään neljälle lennolle kerrallaan.

Ulkoministeriön tietojen mukaan lennot eivät kuitenkaan ole peruuntumassa eikä suunnitelmiin ole muilta osin tullut muutoksia. Suomen valmiudet kauttakulkulentoihin pysyvät ennallaan.

Ohitusleikkausjonot kasvaneet kesän aikana

Joka kymmenes sydänpotilas kuolee ennen apua

Sydämen ohitusleikkausjonot ovat kasvaneet kesän aikana lähes kaikkialla Suomessa. Sydäntautiliiton lääkärin Jyrki Olkinuoran mukaan ohitusleikkauspotilaiden jonotusaika on pidentynyt vuoden takaisesta 14 kuukaudesta noin kahteen vuoteen.

Leikkausta odottavista sydänpotilaista kuolee vuosittain joka kymmenes potilas. Kohtalokkaimmillaan leikkaukseen pääsyssä on ollut kyse vain muutamasta päivästä.

Ohitusleikkauspotilaat joutuvat ensin jonottamaan varjoainekuvaukseen. Sen jälkeen heidät laitetaan leikkausjonoon, joka on itse asiassa sama kuin varjoainekuvausjono, sillä leikkaus on tehtävä kolmen tai neljän kuukauden kuluessa varjoainekuvauksesta, jottei kuvauslöydös vanhentuisi.

Lääkärilehden päätoimittajan ja Sydäntautiliiton entisen asiantuntijalääkärin Taito Pekkarisen mukaan ohitusleikkausjonossa yritetään pitää lääkehoidolla tasapainotetussa tilassa olevat potilaat.

Sepelvaltimotaudin luonteeseen kuitenkin kuuluu, että osa potilaista alkaa oirehtia ja rintakivut pahenevat. Oireet tulevat niin nopeasti, että 8 - 10 prosenttia tapauksista johtaa äkkikuolemaan.

Leikkausjonojen lyhentämiseksi on harkittu esimerkiksi Lahdessa leikkauspalvelujen ostamista yksityisiltä lääkäriyhtiöiltä. Ohitusleikkaus maksaa noin 72,000 markkaa (yli $18,000).

Jonokuoleman uhka on myös saanut potilaita matkustamaan leikkauksiin ulkomaille. Sydäntautiliitto on järjestänyt vuodesta 1988 potilaita leikkauksiin Lontooseen ja Tallinnaan. Vuonna 1988 liitto vei yhteensä noin 100 potilasta hoitoon ulkomaille.

Kansalaisliike aikoo häiriköidä Jyväskylän suurajoja

Jyväskylän Suurajot saavat tänä kesänä vastaansa ympäristön saastumisesta huolestuneen *Ralli pois* -ryhmän. Rallin vastustajat yrittävät häiritä elokuussa ajettavaa rallia niin, että se menettää asemansa MM-osakilpailuna.

Ympäristöaktivistit haluavat autokilpailut pois Jyväskylän luonnosta.

Suurajojen järjestäjä eivät aio ragoida tempaukseen mitenkään. Kilpailujen johtajan Veikko Partasen mielestä kansalaisliikkeet saavat aikaan terrorillaan vain vastakkaisen reaktion. Samalla häiritsijät hänen mielestään pilaavat hyvän vihreän aatteen.

Ralli pois -hankkeen takana ovat helsinkiläinen *Jalka*-liike ja jyväskyläläinen *kävely-vauhti*-kansalaistoimikunta.

Tähän mennessä kampanja on kiinnostanut erityisesti opiskelijoita ja Vihreitä.

Nyt 40 vuotta täyttävät Suurajot on Suomen suurin moottoriurheilun ja autoilun joukkotapahtuma. Tänä vuonna sen yhteydessä pidetään Vauhtiviikot, joiden aikana Jyväsjärvellä huristetaan moottoriveneilyn SM- ja MM-osakilpailut. Tapahtumien odotetaan keräävän satojatuhansia ihmisiä Jyvässeudulle.

Rallin vastustajien mielestä autourheilu edustaa räikeimmillään toimintakulttuuria, joka uhkaa tuhota elinkelpoisen luonnon.

Kisajohtaja Partanen pitää rallikisoja liian suppeana kohteena kansalaisliikkeen häiriköinnille. Hän toteaa, että muissakin suurtapahtumissa, kuten maatalousnäyttelyissä tai uskonnollisissa juhlissa, syntyy saasteita kun ihmiset kokoontuvat yhteen autoilla.

Partanen näkee rallikisojen edistävän osaltaan liikenneturvallisuutta. Kisoihin on kehitelty mm. turvavöitä, tuulilaseja ja iskunvaimentajia.

Suurajojen häiritsemistä suunnittelevat aktivistit puolestaan katsovat rallikisojen yllyttävän huippunopeiden autojen kehittelyä.

Suomalaisperhe saa ensimmäisen lapsen hoitoon tukea 366 markaa kuukaudessa vuonna 1991.

Lapsilisät kaksinkertaistuvat

Suomen valtiovarainministeriö laskee, että nykyinen hallitus kaksikertaistaa lapsilisät vuoden 1991 loppuun mennessä.

Ensimmäisestä lapsesta saatava korvaus nousee 366 markkaan kuukaudessa ensi vuoden loppuun mennessä. Vuoden 1988 alussa summa oli 186 markkaa. Toisesta lapsesta maksettava lisä nousee samana aikana 216 markasta 413 markkaan.

Verovähennykset pysyvät samalla tasolla kuin tänä ja viime vuonna. Kaiken kaikkiaan lapsiperheet saavat ensi vuonna lapsilisinä ja verovähennyksinä tukea 9,2 miljardin markan arvosta.

Kesämatkaaja löytää Suomessa yösijan helposti

Hotellimajoistusta kaipaavat matkaajat ovat voineet tänä kesänä kierrellä suurimmassa osassa Suomea ilman kummempia huolia yöpymisestä.

Tilanne kuitenkin vaihtelee eri puolilla maata, ja suurimpien lomakaupunkien hotellit ovat koko kesän olleet varsin täysiä.

Suomessa matkaavat varaavat hotellihuoneita ennakkoon hyvin laiskasti ja yleensä aivan viime tipassa. Ainoastaan pääkaupunkiseudulle tulijat varmistavat yösijansa useimmiten jo ennen matkaa.

Hotellihuone löytyykin yleensä helposti vaikkei varausta olekaan. Aiempina kesinä vaivannut hotellihuonepula on helpottunut viime vuosina melkoisesti uusien hotellien myötä.

Kesäkuun on Suomessa perinteisesti hotellialan vilkkain kausi, sillä silloin järjestetään runsaasti erilaisia tapahtumia ja kokouksia.

Hieman hiljaisemman heinäkuun jälkeen hotellihuoneiden kysyntä jälleen kasvaa elokuussa, kun keskieurooppalaiset suuntaavat lomilleen.

Kesämatkailun ykköskaupunkeja ovat tänä kesänä olleet hotellihuoneiden kysynnän perusteella Helsinki, Tampere ja Joensuu.

Kuuskoski-Vikatmaa Väyrystä suositumpi

Vastikään Esko Aholle Keskustan puheenjohtajakilvassa hävinnyt Eeva Kuuskoski-Vikatmaa on suomalaisten suosiossa. Häntä pitää Paavo Väyrystä parempana tarjokkaana keskustan presidenttiehdokkaaksi 56 prosenttia kansasta.

Taloustutkimuksen mielipidetiedustelussa Väyrystä piti Keskustalle parhaana ehdokkaana 35 prosenttia vastaajista.

Puheenjohtaja Esko Alho sanoi tulosten olevan "ihan mielenkiintoisia," mutta liian aikaisia. Päätöksiä vuoden 1994 presidentinvaalien ehdokkaista tehdään vasta parin vuoden kuluttua, Aho totesi.

Konekaappari joutui terveenä mielisairaalaan

Suomalaisen lääkärintutkimuksen mukaan neuvostoliittolainen konekaappari Mihail Varfolomejev suljettiin kotimaassaan väärin perustein mielisairaalaan. Helsinkiin lentokoneen kaapannut nuorukainen määriteltiin Neuvostoliitossa paranoidiseksi skitsofreenikoksi.

Helsinkiläisen psykiatrisen sairaalan mukaan tutkimukset viittaavat siihen, ettei Varfolomejev ole koskaan kärsinyt skitsofreniasta.

Varfolomejev sanoo joutuneensa mielisairaalaan heti, kun hän oli vakaumuksensa vuoksi kieltäytynyt menemästä armeijaan. Hänen asianajajansa Ulf Månsson korostaa, etti nuorukaisen hoidolle mielisairaalassa ollut muuta syytä kuin hänen polittiset mielipiteensä.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI PUOLILTA

Baltian maat eivät neuvottele liittovaltiosta

Baltian tasavallat suostuvat neuvottelemaan Moskovan kanssa vain täydestä itsenäistymisestään, eivät presidentti Mihail Gorbatshovin ehdottamasta uudesta liittovaltiosopimuksesta.

Viron, Latvian ja Liettuan presidentit ilmoittivat yhteisestä kannastaan äskettäin Jurmalassa pidetyn kokouksen päätteeksi. Baltian tasavaltojen itsenäisyyden tunnustaminen on ennakkoehto kaikille Neuvostoliiton keskushallituksen kanssa tulevaisuudessa mahdollisesti solmittaville sopimuksille, sanottiin presidenttien lausunnossa.

Gorbatshovin kaavailema liittosopimus sitoisi 15 neuvostotasavaltaa edelleen yhteen mutta entistä vapaammin.

Kolme Baltian tasavaltaa haluaisivat neuvotella itsenäisyydestään Moskovan kanssa mieluiten yhtenä ryhmänä. Viron presidentti Arnold Ruutel sanoi radiossa, että hänen tiedotojensa mukaan Neuvostoliiton keskusjohto onkin tällaiseen valmis.

Jurmalan kokouksen yhteydessä Baltian presidentit ja Venäjän federaation presidentti Boris Jeltsin päättivät ryhtyä ripeästi valmistelmaan tasavaltojensa kahdenvälisiä sopimuksia.

Kiina ei hyväksy Englannin kansalaisuutta hongkongilaisille

Kiinan ulkoministeriö on ilmoittanut, ettei se hyväksy Englannin hallituksen suunnitelmaa myöntää brittipassit Hongkongin johtohenkilöille.

Ulkoministeriön mukaan Englannin suunnitelma rikkoo Hongkongin tulevaisuudesta tehdyn sopimuksen henkeä.

Englanti on valmis myöntämään täydet kansalaisoikeudet noin 50,000:lle johtavassa asemassa olevalle hongkongilaiselle rohkaistakseen heitä jäämään tehtäviinsä, kun Hongkong siirtyy Kiinan hallintoon vuonna 1997.

Kiinan ulkoministeriö uhkasi mahdollisilla vastatoimilla, jos Englannin hallitus toteuttaa suunnitelmansa.

Tupakka tappaa miljoonia

Tupakointi on lisääntynyt maailmassa 75 prosenttia viimeksi kuluneen 20 vuoden aikana. Tutkijat arvioivat, että 200 miljoonaa ihmistä nykyisestä alle 20-vuotiaitten sukupolvesta kuolee tulevaisuudessa tupakan aiheuttamiin sairauksiin.

Samalla kun tupakointi vähenee kehittyneissä maissa, se lisääntyy Afrikassa, Etelä-Amerikassa ja Aasiassa, mistä tupakkateollisuus hakee uusia markkinoita.

Maamme lääketieteen seuran tiedeneuvosto arvioi tupakan aiheuttavan vuosittain 2.5 miljoonaa ennenaikaista kuolemaa, mikä on lähes viisi prosenttia kaikista kuolemantapauksista.

Suurimpia tupakan viejiä ovat Yhdysvallat, Brasilia, Kreikka, Italia ja Zimbabwe

Koivistot vierailevat idässä ja lännessä

Suomen presidentti ja rouva Mauno Koivisto tekevät valtiovierailun Kanadaan lokakuun alkupuoliskolla ja Portugaliin lokakuun loppupuolella 1990.

Marraskuun puolivälissä 1990 he matkustavat Japaniin keisari Akihiton valtaanastujaisseremonioihin.

Yksityiskohtaiset tiedotteet vierailujen ohjelmista annetaan noin viikkoa ennen vierailuja.

Euroopan joet myrkkyvirtoja

Useat Euroopan kauneimmista kalajoista ovat muuttuneet myrkkyvirroiksi. Vuosien kuluessa PCB:tä eli polyklooribifenyyliä on päästetty pieninä annoksina jokiin, jotka se on vähitellen tuhonnut.

PCB on syyllinen mm. majavan katoamiseen suuresta osasta Eurooppaa. Se uhkaa myös kalaa säännöllisesti syövien ihmisten terveyttä.

Rein ja Rhone kuuluvat PCB:n pahiten saastuttamiin jokiin. Näistä joista nostetut kalat sisältävät myrkkyä enemmän kuin lain terveysrajaksi määrittelemän yhden milligramaan kiloa kohti.

PCB ei hajoa elimistössä, vaan kerääntyy kudoksiin, erityisesti maksaan. Pelkkää kalaa syövät majavat saavat helposti elimiinsä tappavan annoksen myrkkyä. Siksi niitä ei enää tavata Euroopan joissa.

Nämä tiedot käyvät ilmi tutkimuksesta, jolla selvitettiin mahdollisuuksia istuttaa majava uudelleen Sveitsin luontoon. Tarkoitukseen oli valittu useita eläimen elinympäristöksi sopivia jokia, mutta lähemmässä tarkastelussa ne todettiin PCB:n pahoin saastuttamiksi. Jos majavia istutettaisiin, ne saisivat pian myrkkyannoksen, joka tuhoaisi niiden lisääntymiskyvyn.

Majavien ongelmat koskevat myös ihmisiä. Erityisesti kalaa säännöllisesti syövät jokikalastajat ovat vaarassa saada elimistöönsä suuria myrkkykertymiä.

Välimeri täyttyy jätevesistä

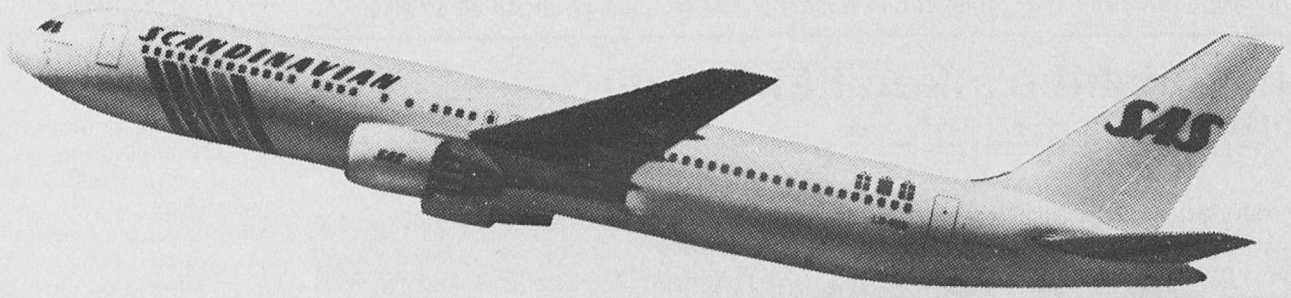
Matkaesitteissä auringossa sinisenä kimalteleva Välimeri on muuttumassa jättimäiseksi viemäriksi. Se on joillakin alueilla jo nyt niin pahoin saastunut, ettei ympäristötuhoa voida välttää, sanotaan Maailmanpankin ja Euroopan investointipankin hiljattain julkaistussa raportissa.

Erityisen saastuneita ovat merenlahdet, joissa vesi vaihtuu hitaasti.

Ranskan oppositio tuomitsi terroristien vapauttamisen

Ranskan oppositiossa olevat oikeistopoliitikot tuomitsivat iranilaismielisen libanonilaisen murhaajan vappauttamisen kutsuen tekoa "alentavaksi" ja uhreja loukkaavaksi. Ranska vapautti äskettäin libanonilaisen murhaajan ja neljä hänen rikostoveriaan, jotka lensivät vapauduttuaan Iraniin.

Iran puolestaan kiitteli libanonilaisen Anis Naccachen vapauttamista ja piti tekoa humanitaarisena ja positiivisena eleenä, joka "suuresti edistää maiden välisten suhteiden laajenemista".

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS®
SCANDINAVIAN AIRLINES